

A MÁSODIK AJTÓ BALRA

Színpadi igehirdetés két részben
(Zsibvásár és Libikóka)

ALEKSANDAR POPOVIC

Szereplők:

APAFEJ } szülők
ÖREGLÁNY }

JEGENYE }
MIRTUSZ } fiaik
TANTUSZ }
LILIPUT }

TUBICA }
SZÓDAVÍZ } lányaik
KÁKABÉL }

Első felvonás: Zsibvásár

(Színhely: szinkopált álom a mennyországról. Jegenye, Mirtusz, Tantusz, Tubica és Kákabél ülőkékkel ellátott „popsihopp”-labdákon ülve szökdécselnek a színpadon. A villanófény másodpercenként hol kigyullad, hol elalszik.)

A GYEREKEK MIND: (pokolbelinek ható zenekíséretre énekelnek, és labdáikon ülve szökdécselnek)

Hipp-hopp, pattanj, popsihopp,
bolha ugrál, hopp, hopp, hopp!
Vagy a lángon — kis Katica —
— pattogatott kukorica!

Szépattannak sárga szemek!
Tengert kavarnak a szelek!
Szertehull az egész világ!
Kinyílik a fehér virág!
Hopp! Hopp! Hopp!

Ropog a mag, mint a puska!
Hull az erény, jaj mamuska!
Szétfoszlik, mint oldott kéve!
Kitárul fenn az ég kékje!
Hopp! Hopp! Hopp!

Hipp-hopp, pattanj, popsihopp,
bolha ugrál, hopp, hopp, hopp!
Vagy a lángon — kis Katica —
— pattogatott kukorica!

(Labdáikon szökdécselve a gyerekek szerteszélednek és távoznak a színről. Ugyanebben a pillanatban robbanás, majd, mint akit puskából lőttek ki, Öreglány a színre ront. A túloldaltól Apafej fut be.)

APAFEJ: Mi ez a sercegés, mi sistereg itt? Csak nem a tej futott ki már megint?

ÖREGLÁNY: Hát... csak egy kis pattogatott kukoricát akartam csinálni a gyerekeknek, de túl forró lett a plattni, és serpenyőstül a plafonig repültek a szemek, méghozzá a ringlivel meg az egész sparhelttal együtt.

APAFEJ: Az istenért, nem hagynád már abba ezt az örökös kotkodácsolást? Csendesebben nem tudnád fölnevelni a csibédet? Mért muszáj nekem minduntal összezzennem és teletöltenem a nadrágomat?

ÖREGLÁNY: Ugyan ne évődj folyton! *(Dühösen távozva.)* Ingyen semmi sincs, ha nem tudnád! Még a malomkő is csak a vámért forog!

APAFEJ: Hát bánom is én, kotkodácsolj. De azért ne csinálj akkora lármát, hogy a szívverésem is elálljon tőle. A ház épségét féltem, hányszor renováltassam még? *(Kezében hatalmas éjjeliedénnyel Jegenye fut át a színen, Apafej észre sem veszi, még mindig Öreglányhoz beszél.)* Tudod te, mennyit ér mindez?

JEGENYE: *(futtában odaveti, bár a kérdést nem hozzá intézték)* Majd megtudjuk, ha dobra verik!

APAFEJ: *(összerezzen és böszén Jegenye után kiált)* Ha meghalok, osztozkodhattok, akár egymás szemét is kivájhatjátok! De amíg élek, el a kezekkel! Négy és fél milliárd szempár tekint ránk. Olyanoké, akik arra ítéltettek, hogy a legkülönféléképp kilátástalanul tengődjenek! *(A gyerekek labdáikon ugrálva minden oldalról a színre tódulnak.)*

A GYEREKEK:

Hipp-hopp, pattanj, popsihopp,
bolha ugrál, hopp, hopp, hopp!
Vagy lángon — kis Katica —
— pattogatott kukorica!

APAFEJ: *(kitérve útjukból)* Etesd meg már őket végre, asszony, megvesznek az éhségtől. *(Öreglány befut a színre, nagy ügyel-bajjal elkerüli a popsihoppokon szökdécselőket.)*

ÖREGLÁNY: De hisz dugig vannak, majd szét pukkadnak!

A GYEREKEK:

Szétpattannak sárga szemek!
Tengert kavarnak a szelek!
Szertehull az egész világ!
Kinyílik a fehér virág!
Hopp! Hopp! Hopp!

Ropog a mag, mint a puska!
Hull az erény, jaj mamuska!
Szétfoszlik, mint oldott kéve!
Kitárul fenn az ég kékje!
Hopp! Hopp! Hopp!

APAFEJ: Te, ezek fulfúvódtak, ebből még baj lehet!

ÖREGLÁNY: Ne félj! hadd futkározzanak csak egy kicsit. Kiszellengetik magukat, lelappad a hasuk, és elcsendesednek! *(Kimegy.)*

APAFEJ: Mondd még egyszer! Akkora itt a lárma, hogy saját szavát se érti az ember!

A GYEREKEK:

Hipp-hopp, pattanj, popsihopp,
bolha ugrál, hopp, hopp, hopp!
Vagy a lángon — kis Katica —
— pattogatott kukorica!

(A gyerekek továbbra is popsihoppjaikon ugrálva szerterajzanak a színről, ebben a pillanatban kívülről rendőrautók szírénzása hallatszik. — Újra Öreglány jelenik meg.)

APAFEJ: De hát mi történik itt?

ÖREGLÁNY: Mintha csak kitört volna a pánik a süllyedő hajón!

APAFEJ: Más szóval, kisült, hogy csalánba is beüthet a ménkű?

ÖREGLÁNY: És most terjed a láng, mint a ragály!

APAFEJ: Hát persze, az ilyesmi fertőző!

ÖREGLÁNY: Mint a könnyű lovasság, úgy zárja körül a láng a régi épületszárnyat.

APAFEJ: És az emberek odabenn?

ÖREGLÁNY: Lángolnak, mint a fáklyák. Egy szikra minden szavuk. Beszédük, mint a sziporkázó csillagraj. *(Karon ragadja Apafejt, vonszolni kezdi.)* Gyere hát, kukkants csak ki az erkélyre és nézd meg, hogy verik a cigányt! *(Kimennek.)*

MIRTUSZ: *(a túloldalon befut):* Tantusz Liliput merre van?! *(Nyomában beszalad Jegénye, Tubica, Szódavíz és Kákabél.)*

JEGENYE: A vécébe dobtam!

SZÓDAVÍZ: Kár, hogy a vizet lehúzni elfelejtetted! *(Szemben velük beszalad Tantusz Liliput, de megpillantva őket ijedten megáll.)*

KÁKABÉL: Itt van, kapjátok el!

TANTUSZ: Álljatok meg! Csak most ne bántsatok, és semmit se árulok el abból, amit tudok!

- JEGENYE: *(feléje indul, a többiek utána)* Hazudik! Be kell tömnünk a száját! *(Tantusz menekül, a többiek utána vágtatnak, ki a színről.)*
- APAFEJ: *(azonnal belép a másik oldalon, nyomában Öreglány)* És a poggyászuk? Kész az útra?
- ÖREGLÁNY: Úgy, ahogy jó előre elkészítetted. Az egyik bőröndben pukkadásig töltött fecskendők, könnygáz és gumibotok.
- APAFEJ: És a másokban?
- ÖREGLÁNY: Páncélos osztagok.
- APAFEJ: Hát a húrokkal mi van, amelyeken csábos dalainkat pengetjük majd?
- ÖREGLÁNY: Ami jó volt eddig, jó lesz ezután is. A szögesdrótnak szép a pengése*.
- APAFEJ: Akkor hát nyugodtan indulhatunk vikendre a történelembe.
- ÖREGLÁNY: Társasjáték nélkül nem mehetünk, félek, hogy unatkozánk.
- APAFEJ: Persze, de azért ne terheljük túl magunkat ilyen rövid kiruccanásra holmi otromba szereléssel. Valami apró holmi kellene, amit szíjra fűzve vihetnénk, akár egy kiskutyát.
- ÖREGLÁNY: A demokrácia megfelel?
- APAFEJ: Hacsak nem nagyon elnyűtt a túlzott használattól.
- ÖREGLÁNY: Attól te ne félj. Rendszeresen foltozgatom. *(Apafej kifelé indul.)* Most hová mész?
- APAFEJ: Mindössze néhány üdvözlő táviratot küldök magamnak, és máris indulhatunk.
- ÖREGLÁNY: De azért a tekintélyedet se mulaszd el tisztába tenni!
- APAFEJ: Csak nem képzeled, hogy berezeltem?
- ÖREGLÁNY: Hacsak megmozdulsz, máris bűzlesz.
- APAFEJ: Nem igaz! Én a magamét nem érzem. *(Dühösen kirohan.)*
- TANTUSZ: *(nyomban befut a másik oldalon)* Állítsátok meg a vonatot! *(Öreglányt megpillantva összerezzen, majd megáll. Üldözői, épp csak bepillantva, visszahúzódnak.)*
- ÖREGLÁNY: *(amikor Tantusz berobog, maga is összerezzen)* Á, te vagy az, Tantusz Liliput? *(Tantusz megpróbál kihátrálni a színről.)* Hová rohansz úgy?
- TANTUSZ: A poggyászatot elvitte a vonat, én meg itt maradtam...
- ÖREGLÁNY: De hát hová akartál utazni?
- TANTUSZ: Nem tudom, Öreglány... de én itt valami nyomást érzek.
- ÖREGLÁNY: Csak nem a szíved táján, kicsi Tantuszom?
- TANTUSZ: Mindenütt. De főleg a hasamban.
- ÖREGLÁNY: Mit ettél?
- TANTUSZ: Csak azt, amit te tálaltál föl nekem... Hikk!... lenyelni

* Az eredetiben szójáték, amely arra épül, hogy a „žica” szó a szerbhorvátban drótot és hűrt is jelent. (A fordító megjegyzése)

még csak lenyeltem valahogy... hikk!... de most sehogysé tudom megemészteni...

ÖREGLÁNY: De fiacskám, az én hazugságaim habkönnyűek. Csak a szemnek szépek, ám nem valami táplálóak. Éhes vagy te, az a bajod, gyere megszoztatlak. *(Mellét blúzából kivéve feléje indul, de Tantusz félreugrik.)*

TANTUSZ: Nem kell, Öreglány! Szánt szándékkal csinálsz kisebbet belőlem, mint amilyen vagyok!

ÖREGLÁNY: *(mellét dühösen visszalökve blúzába)* Hát akkor fordulj föl éhen! *(El.)*

TANTUSZ: *(kétségbeesetten anyja után kiált)* Hát nem érted, hogy túl vagyok táplálva?... Túlszoztatnál, anyukám!... Én éhségre éhezem!... A csömör kedvetlenné és hazuggá tesz!...

APAFEJ: *(sietve jön)* Na mi az, már megint a mi Tantuszunk jajveszékel itt?...

TANTUSZ: Mert mindenki engem csúfol, apukám, mivel én vagyok a legkisebb, és mégis majd kipukkadok a kövérségtől... Vagy csak azért kiáltanak rám kígyót-békát, hogy egyem magam?...

APAFEJ: Minél jobban eszed magad — annál kisebb maradsz, de ha egyszer sikerül elérned a kilincset, színig töltheted a...

TANTUSZ: *(szavába vág)* Csak nem arra a régi jó aranyköpésedre gondolsz, hogy:

Hamar csücsülj a bilire,
Színig töltsd meg, egykettőre?

ÖREGLÁNY: *(bekukkant a színre)* Na mi lesz? Remélem, nem arra vársz, hogy a hazugságok kihüljenek a kádban? Mert akkor aztán vacoghatsz!... Vagy ilyen sajtszagúan akarsz bevonulni a történelembe? *(Visszahúzódik.)*

APAFEJ: *(Tantuszhoz.)* A többit majd a fürdő után mondom el! *(El.)*

TANTUSZ: *(letörten)* Ilyen fürdőtől persze könnyű megtisztulni...

SZÓDAVÍZ: *(belép, Tantusz megijed)* Most aztán, szerencsédre, néhány dologról magad is meggyőződhetél. Nem erőszakolunk meg többé.

TANTUSZ: De az irgalmatoktól még jobban félek...

SZÓDAVÍZ: Mindig a közvetlen hasznot nézd, úgy nem csalódhatsz.

TANTUSZ: Ha csupán a hasznot nézzük, mi legyen azokkal a dolgokkal, amelyeket a tiszta erény táplál?

SZÓDAVÍZ: *(körülhízelgi Tantuszt, így kezdődik kettejük szerelmi játéka, ami végül nemi aktussal fejeződik be)* Általuk nyerjük el a hasznos bűnöket.

TANTUSZ: Akkor meg mért tömtek bennünket mesékkel a büntelenségről?!

SZÓDAVÍZ: Hogy nekik több bűn maradjon... Ha nem hiszed, csókolj meg, s elvásik a fogad tőle...

- TANTUSZ: De én félek...
- SZÓDAVÍZ: Ölelj át, s az egész világ az öledbe hull!
- TANTUSZ: Nincs erőm, Szóдавíz, csöpp szívem hideg és lagymatag...
- SZÓDAVÍZ: Melegítsd föl a két tüzes napomnál, és tépd le a virágaimat!
- TANTUSZ: Ég a szemem is...
- SZÓDAVÍZ: Hunyd be, hatolj belém, és rájössz, hogy az egész világ egyetlen test csak, ezerszeresen ugyanegy vággyal!...
- TANTUSZ: És most mit csináljak?
- SZÓDAVÍZ: Vedd el számról a szót, én is elszívom ajkadról a beszédet!
- TANTUSZ: Valami szikrázik a sötétben!
- SZÓDAVÍZ: Testem pezseg a tenyered alatt!
- TANTUSZ: Olyan vagy, mint egy sötét erdő...
- SZÓDAVÍZ: Elásott kincs rejlik benne, találd meg!
- TANTUSZ: Eltévedek...
- SZÓDAVÍZ: Amit elveszítesz, én őrzöm meg!
- TANTUSZ: De valami sistereg a mindent árnyékba borító fényben!
- SZÓDAVÍZ: Ez a szerelem utolsó szava, lőj bele!
- TANTUSZ: Uh-uh-uh-uh-uh-uh-uh-uh-uh!
- SZÓDAVÍZ: Lőj bele!
- TANTUSZ: Uh-uh-uh-uh-uh-uh-uh-uh-uuuuuuuuuuu!
- SZÓDAVÍZ: Lőj bele! *(Egy pillanatig teljes sötétség, s egyidejűleg rövid géppuska sorozat. A fény kigyullad, Szóдавíz a földön ül, és a semmibe mered. Tantusz páni félelemmel menekül tőle, s az éppen belépő Apafejbe ütközik.)*
- APAFEJ: Hát te, Liliput, csak nem a nadrágomból pottyantál ki? *(Tantusz néma, gyilkos pillantást vetve rá, kikerüli.)* Észre se vettem, hogy végig ott lapulsz. *(Tantusz hirtelen kirohan mellette.)* Ejnye no, még csak azt se mondtad, mikor látjuk újra egymást?
- SZÓDAVÍZ: *(lassan fölkel)* Majd ha már nézni se bírjátok egymást.
- APAFEJ: *(most veszi csak észre Szóдавízet)* Csak nem ránk mondtad ezt?
- SZÓDAVÍZ: Rád meg a hitvány kis csúszómászóidra. *(Kimegy.)*
- APAFEJ: *(zavartan Szóдавíz után)* Értem... De hol van az megírva, hogy csakugyan úgy lesz?...
- ÖREGLÁNY: *(a túloldalon befutva)* Hamar, olvasd ezt, de meg ne mutasd senkinek! *(Véres férfiinget nyom a kezébe.)*
- APAFEJ: *(az inget nézegetve)* Nem értem, miféle nyelven írhatták ezt?
- ÖREGLÁNY: A fenevadak nyelvén.
- APAFEJ: És mit akarsz most ezzel?
- ÖREGLÁNY: Ugyanezt, csak kicsit másképp.
- APAFEJ: A mi célunk jó.
- ÖREGLÁNY: Csak az eszközeink rosszak.
- APAFEJ: Majd a jó célunkkal igazoljuk őket.
- ÖREGLÁNY: És nem lenne becsületesebb az eszközeinkkel igazolni a célt?
- APAFEJ: Annyi igazolásunk nincs raktáron.

- ÖREGLÁNY: Ez bizony baj. Mert a nincs sajnos nem kincs.
- APAFEJ: Csakis a nincs révén lelhetünk utat mások kincséhez. Mások balsorsán vigasztalódunk majd. A magunk problémái elől mások kudarcai mögé rejtőzünk. Tehetetlenségünk elől mások halálához menekülünk. És szökevényként még egérutat is nyerhetünk, mert száz úton is üldözni fognak bennünket, de mi végig egyetlen úthoz igazodhatunk.
- ÖREGLÁNY: És akik a mi utunkat választják, vajon elvbarátaink lesznek?
- APAFEJ: Szó se róla. A vetélytársaink! *(Elindul.)* De a választás rajtunk áll, a többiek dolga, hogy kövessenek bennünket!
- ÖREGLÁNY: *(Apafej után indul.)* Attól félek, követőink nagyobbakat lépnek majd nálunk. Csak át ne lépjenek rajtunk... *(Kimennek.)*
- TUBICA: *(Mirtusszal együtt valami modern táncot járva érkezik.)* Te Mirtusz, hallottad, miféle tervet kovácsolnak a szüleink?
- MIRTUSZ: Már első hallásra úgy tetszik, csalárd tervet.
- TUBICA: Látszólag nagy forgalmat akarnak úgyszólván minden profit nélkül.
- MIRTUSZ: A haláluk elől menekülnek, Tubica.
- TUBICA: Mí meg, úgy látszik, ebben a kezükre játszunk.
- MIRTUSZ: Akkor hát vetközz, a ruhatár kötelező. *(Tánc közben lassan levetkőzik.)*
- TUBICA: Ha ez a helyzet, úgy legjobb úton vagyok a pőreség felé.
- MIRTUSZ: Ha lelkileg érted ezt, nem kell félned, a ruhatár benne van a jegy árában.
- TUBICA: De én más pőreségre gondoltam: a testire. Mondhatnám úgy is, a nemi pőreségre.
- MIRTUSZ: Az ő nemzedékük nemtelen. Politikájuk ebben is csalás, szemérmük hazug. Nemileg polarizálatlanok!...
- TUBICA: Bizonyos fokig talán igen... Bár ami azt a bizonyos polarizációt illeti, az csak addig fontos, amíg fiatal és egészséges az ember. És a szél irányában mer haladni.
- MIRTUSZ: Mert később, ha kidöglik, úgyis szembefordul a széllel, és hátrálva halad tovább.
- TUBICA: Megint csak a széllel egy irányban, de hátra tekintve... A személyes érdek és a magánélet felé...
- MIRTUSZ: Vetközz hát, a mi nemiségünk nem bűn, hanem erény... *(A megtermékenyítés jelenete.)*
- TUBICA: Szüleink azt mondják, korai még... Szerintük túl fiatal vagyok ehhez, nem tudom, hogy kell csinálni...
- MIRTUSZ: De ki tanítson meg rá? Ha egyszer ők se tudják.
- TUBICA: Hát akkor mi hogyan születünk meg?
- MIRTUSZ: Fiatalon talán tudták, csak közben elfelejtették. De mi majd az emlékezetükbe idézzük... és megszegyenyítjük őket, amiért hamis terveket kovácsolnak...
- TUBICA: Talán a vasuk hült ki? És most hiába ütik...

- MIRTUSZ: Üssük hát, amíg meleg. Amíg tűz van bennünk. (Csókolóznak.) Hogy új életet fakasszunk. Egy új életre!
- A GYEREKEK MIND: *(beszaladnak a színre, körülveszik az ölelkező Tubicát és Mirtuszt. Valahányszor azok megcsókolják egymást, hangosan kiáltják.)* Egy új életre!... (Csókolóznak.) Egy új életre!... *(Párokra oszlanak, és minden csók után hangosan kiáltják.)* Egy új életre!... *(Általános mámorban csókolózva elhagyják a színt, közben tovább kiáltozzák.)* Egy új életre!... *(A színpalak mögött zsvaj, majd az ütemes kiáltozás lassan elhal.)*
- APAFEJ: *(Öreglánnyal együtt érkeznek.)* Na mi lesz, anyukám, indulunk már végre arra a kirándulásra? Hol vannak a gyerekek?
- ÖREGLÁNY: A gyerekek?...
- APAFEJ: Hát persze. Most mit csodálkozol?
- ÖREGLÁNY: Ja igaz! A gyerekek... Hát a gyerekek, azok gyerekek... Na mi az? Csak nem vetted le róluk a kezedet?
- ÖREGLÁNY: Ők emeltek kezét rám, a körmükre kellett ütnöm. Én hoztam a világra őket, nem hagyhatom, hogy a fejemre nőjenek!
- APAFEJ: Bezzeg ha én kissé keményebben szólok rájuk, mindjárt vadállatnak nevezel! Az első naptól kezdve ütni kellett volna őket.
- ÖREGLÁNY: Hát mi mást is csináltunk eddig?
- APAFEJ: Egyetlen ütésünk nyomát sem viselik magukon.
- ÖREGLÁNY: Ment belülről csépeztük őket. Az agyukat. S az kívülről nem hagy nyomot.
- APAFEJ: Ami meg bent van, felszívódik. Mit csinálnak most?
- ÖREGLÁNY: Ott nyúzsögnek a sötétben, mint a még meg nem született kölykök az anyjuk hasában.
- APAFEJ: Bezzeg mi, zászlóval a kezünkben a harcmezőn születünk! Kire ütöttek hát, hogy emyire puhányok, valkok, némák és süketek?
- ÖREGLÁNY: Az utolsót vondd vissza: nagyon is jól hallanak!
- APAFEJ: Persze, amit nem kellene, azt meghallják. És mindenféle szeméttel mérgezik magukat!... Mindent a szájukba dugnak, ami a kezükbe akad, aztán törheted a fejed, mitől érzik rosszul magukat ebben a világban!
- ÖREGLÁNY: Hallottam, amint azt mondják: „Jóanyánk szíve alig dobban már... És behunyt szemmel megy el a sajnálatos jelenségek mellett. Menekül előlük.”
- APAFEJ: Na de szeretném én azt látni, hogy ők hogy menekülnének, ha, mint ahogy velünk történt, jobbról-balról, meg a hátunk mögött, mindenübt ekrazit-patronok robbannának körülöttük! Miért nem feded föl nekik a dolgok hátterét?
- ÖREGLÁNY: Mert nem valami mutatós többé. Jól tudod, amíg mutogathattam, nem is sopánkodtam.
- APAFEJ: Persze, mert azelőtt mindenfelé körülhordoztad a farodat.

- ÖREGLÁNY: Azt mondják: „Anyánk asztmás lett a tisztátalan levegőtől, fertőzött a lehelete...”
- APAFEJ: Szóval nem akarnak egy levegőt szívni velünk?
- ÖREGLÁNY: „Anyánk már nem is lélegzik igazán...” — mondják... „Krákog, harákol csak, az idő könyörtelenül végez vele... ez már a halálhörgése...”
- APAFEJ: Nem lehetne a hattyúdalod inkább?
- ÖREGLÁNY: Nem, mert a hattyú néma, s nekem a szó jelenti az éltető levegőt.
- APAFEJ: Hát ennyire bizalmatlanok hozzád?
- ÖREGLÁNY: A bizalmat ők csak a sikeres munkáért adják, és hiába várunk előleget tőlük!
- APAFEJ: Úgy kell neked, amiért nem tetted süketté őket tündérmesékkel, amint ez gondos anyához illik.
- ÖREGLÁNY: Egyszer a süketségüket kárhoztatod, máskor meg azt vedted a szememre, hogy nem süketítettem meg őket... Ki megy el rajtad, mikor milyen álláspontra helyezkedsz! *(Kimegy.)*
- APAFEJ: Hát hogy a fenébe helyezkedhetnék másként, mint ahogy a helyzet megköveteli, attól függ, melyik nézetemre van éppen szükség. A körülményekhez idomítom őket... Ezzel szemben, a törvény dolgában szigorú vagyok: megkövetelem, hogy a szükség a paragrafusokhoz igazodjon... *(riadtan érkezik, nagy vörös zászlóval, amely úgy csavarodik a karjára, mintha az zászlórúd lenne)* Jaj, apukám, mézd, megvágtam magam! Valaki egy kést erősített a kilincsre, pedig épp csak meg akartam nyitni az ajtót...
- KÁKABÉL:
- APAFEJ: Annyi baj legyen, Kákabél. Ebscont beforr. Szurkáljátok csak egymást, fiatalok vagytok...
- KÁKABÉL: De hát a vérem fröcsköl, apukám, az égre csap! Tőlem vöröslök az egész nyugati égbolt!... tátong a seb!...
- APAFEJ: Sose bánd, Kákabél, ne hagyd el magad!... Mi is a sebeinkből tanultunk!...
- KÁKABÉL: De engem épp ez ejt kétségbe. Egyik vágás a másik után, harapás után harapás, szúrás szúrás mellett, ütésre ütés, a végén egyetlen seb leszek csak, vár rám a rothadás!... *(Kifelé hátrál.)*
- APAFEJ: Mért mész el, Kákabél? Még nem válaszoltam neked.
- KÁKABÉL: Undorodom, apám, elegendem van mindemből... Ha ez az ára a tanulásnak, inkább tudatlan maradok... És inkább újra úgy lógok csak az árbocon a szélcsendben, egyetlen rezzenés nélkül! *(Zászlóját lobogtatva kiszalad a színről.)*
- APAFEJ: *(dühösen utána kiált)* Lógni is fogsz, légy nyugodt! Akasztófán végzed!... *(Öreglány jön.)* Te, úde figyelj! Kissé rövidebb pórázra is foghatnád a porontyaídat! Miért engedted meg nekik, hogy szégyentelenül pucéran ugráljanak előttem? És eszükbe sincs fékezni a nyelvüket!
- ÖREGLÁNY: Mit csináljak, ha egyszer nem bírok velük... Minél inkább közeledek hozzájuk, annál távolabb kerülök tőlük...

- És messziről még tisztelnek valahogy... De közelről még rondábbnak látnak, mint amilyennek távolról hisznek..
- APAFEJ: Szóval ezért távolodnak tőled?
- ÖREGLÁNY: Lassanként mintha szem elől veszteném őket.
- APAFEJ: Látod őket még?...
- ÖREGLÁNY: Egészen ködösen csak... Inkább sejtem, mint tudom őket... Ha kérdeznek felőlük, csak találomra válaszolok... A róluk szóló beszámolókból és laptudósításokban hemzsegnek a valótlanosságok.
- APAFEJ: Hát ennyire fürgék és megfoghatatlanok?
- ÖREGLÁNY: Mintha szárnyuk lenne.
- APAFEJ: Ne túlozz, ha szárnyuk lenne, már kirepültek volna.
- ÖREGLÁNY: Ki is repülnek majd, csak még nem tudják, merre szálljanak.
- APAFEJ: De hát csak nem tehetjük ki őket a szelek és viharok kénye-kedvének, főleg most, hogy vikendre készülünk a történelembe. Bármilyen eszközzel is, de magunkhoz kell kötnünk őket.
- ÖREGLÁNY: Madzaggal ne is próbálkozz, kérlek, rögtön kioldozzák.
- APAFEJ: Valami tartósat építeni viszont már késő, nem futja az időnkéből.
- ÖREGLÁNY: Azt, öregem, korábban kellett volna elkezdeni — nagyon régen.
- APAFEJ: Akkor hát gyerünk. Ha sebtében és akármiből is, de valami jelzőrendszert kell csinálnunk, nehogy eltévedjenek.
- ÖREGLÁNY: Igen ám, de hogyan? Egyenesen, egysorban?
- APAFEJ: Dehogyan, összevissza! *(Apafej és Öreglány ruhafogasokat állítanak a színpadra.)*
- ÖREGLÁNY: Egyszóval: cikcakk!
- APAFEJ: Lóugrás!
- ÖREGLÁNY: Bakugrás!
- APAFEJ: Pilinckézés!
- ÖREGLÁNY: Endlizés!
- APAFEJ: Keresztöltés!
- ÖREGLÁNY: Slingelés!
- APAFEJ: Kecseszkecsken!
- ÖREGLÁNY: Csak minél sűrűbben, hogy nehéz legyen átvergődni rajta.
- APAFEJ: És minél kevesebb terük legyen a manőverezésre!
- ÖREGLÁNY: Hogy jól belegabalyodjanak; mint az elvakított pillangók, úgy röpdösnek majd kergén, ide-oda, jobbra-balra, előre-hátra...
- APAFEJ: Akkor aztán, ahogy mondják, jól húzd meg a csavart! Hogy bárhonnán jöjjenek is, a karunkba fussanak. Hozzá kell szokniuk, váljon vérükké az engedelmisség!
- ÖREGLÁNY: De más módon is hatni kell rájuk, úgynevezett politikai eszközökkel. Minél személytelenebb befolyást gyakorolni legszemélyesebb érdekeikre! *(Zene harsan föl, hangjainál a már felállított fogásokra rohamsisakokat, cilindereket,*

kucsmákat, nemzeti sapkákat, s legnagyobb számban éjjeliedényeket akasztanak.)

- APAFEJ: Ide ládát, oda kulcsot!
- ÖREGLÁNY: Erre kását, arra puncsot!
- APAFEJ: Ide kaptárt, oda zsákot!
- ÖREGLÁNY: Erre oltárt, arra rákot!
- APAFEJ: Ide pincét, oda gangot!
- ÖREGLÁNY: Erre pitykét, arra rangot!
- APAFEJ: Ide tésztát, oda kekszet!
- ÖREGLÁNY: Erre dogmát, arra szexet!
- APAFEJ: Ide börlönt, oda lakást!
- ÖREGLÁNY: Erre gyönyört, arra csalást!
- APAFEJ: Ide csizmát, oda bocskort!
- ÖREGLÁNY: Erre leprát, arra ostort!
- APAFEJ: Ide tapaszt, oda mankót!
- ÖREGLÁNY: Erre garast, arra bankót!
- APAFEJ: Ide mőkust, oda sakált!
- ÖREGLÁNY: Erre cirkuszt, arra halált!
- APAFEJ ÉS
ÖREGLÁNY: *(hangosan)* Véget ért hát a nagy aktus, készen áll a labirintus! *(Félrehúzódnak.)*
- APAFEJ: Most pedig elrejtőzünk, és megvárjuk, hogy csemetéink rossz útra tévedjenek... attól majd megszeppennek... *(Elbújnak.)*
- JEGENYE: *(elsőként fut a színre)* Srácok! Ezek, úgy látszik, tényleg elmentek?! Egyedül vagyunk?!
- KÁKABÉL: *(Mirtusszal, Tantusszal, Tubicával és Szódavizzel együtt beszalad.)* Hát Apafej és Öreglány hol vannak?! *(Mindannyian nekifutnak a fejjedőkkel és éjjelikkel teleaggatott fogasoknak, fellökik őket, maguk is elesnek.)*
- SZÓDAVÍZ: Csak tudnám, mit akarnak ezzel a sok ócska tökfödővel?
- TANTUSZ: Elestem!
- TUBICA: Orra buktam!
- MIRTUSZ: Nem emlékszem, hogy ez a fogaserdő azelőtt itt lett volna!
- KÁKABÉL: Csak nem nekünk tették ide?
- ÖREGLÁNY: *(előbújik rejtekhelyéről)* Figyelem, gyerekek! Apátokkal most elindulunk kiutat keresni a jelenlegi helyzetből, nem megyünk messzire, és nem maradunk soká... éppen csak egy kis kirándulást teszünk a rövid lejáratú történelembe... Addig legyetek jók, játzatok viszketősdit.
- JEGENYE: Anélkül is elég rühesek vagyunk, már, Öreglány.
- ÖREGLÁNY: Fő, hogy ne ott vakarózzatok, ahol nem viszket. Vagy játzatok szépen humócskát.
- TUBICA: Épp elégszer hunytuk már be a szemünket, és senki se akar elbújni többé.
- ÖREGLÁNY: Hát akkor fogjátok meg egymás fülét, és táncoljatok. *(A gyerekek fülön fogják egymást, és ugrándozni kezdenek.)* No de hékás, mit csináltatok itt, eddig észre se vettem?

- KÁKABÉL: Úgy látszik, túlságosan elkényeztetettél bennünket, Öreglány.
- ÖREGLÁNY: Leromboltatok keservesen megszerzett tekintélyünket a külföld előtt!
- SZÓDAVÍZ: Mintha eddig az állampolgári engedelmesség mintaképei lettünk volna, Öreglány?
- ÖREGLÁNY: Károsan hatottatok gazdasági intézkedéseinkre!
- TUBICA: Mintha eddig ártatlan bárányok lettünk volna, Öreglány?
- ÖREGLÁNY: Szétdúltatok a védelmi berendezéseinket!
- JEGENYE: Mert eddig, ugye, a nemzet féltve őrzött magzatai voltunk, Öreglány?
- ÖREGLÁNY: Legszentebb jelképeinket gyaláztátok meg!
- MIRTUSZ: Mert ehhez képest, ugye, minden más tettünk gyerekcsínynek számít csak, Öreglány?
- TANTUSZ: És miféle szentségek lehetnek, ha egyszer ócska tökfödők csak?
- ÖREGLÁNY: Nem igaz! Korának, mindig is azok voltak, és azok is maradnak, nagyságunk koronái!
- JEGENYE: Úgy tűnik, ugyancsak szegényes lehetett a fantáziátok, ha az éjjeliket s a koronákat ugyanegy mintára formáltátok...
- ÖREGLÁNY: Az egyiket éjjel használjuk, a másik egyetlen éjszaka alatt megszerezhető, ennyi a közük csak egymáshoz.
- TUBICA: Csakhogy ez szörnyű kétség forrása lehet, Öreglány!
- MIRTUSZ: Mivel egyre találgatni kell, mi van benne: szar vagy ész?
- KÁKABÉL: Segg vagy fej?
- MIND: Vagy seggfej?
- ÖREGLÁNY: Hát akkor találgassátok csak, kicsikéim, ha kedvünkbe akartok járni, találgassátok! Ebben rejlik az élnitudás művészete, mert maga az élet sem más, mint egy irtatlan rejtvény!
- TANTUSZ: Más szóval, minden nagy kérdőjel csupán?
- ÖREGLÁNY: Úgy van, kivéve minket... Mert egyedül a hatalom sért-hetetlen! Csakis a hatalom tesz igazságot, miközben ujjait nyalogatja. *(Hirtelen valamennyien nekiugranak: az egyik fejét a fenekébe fúrja, másik a szoknyája alá bújik, a harmadik meglövigolja, a negyedik simogatja, az ötödik nyalogatja, a hatodik legyezgeti.)* Most meg mi ütött belétek?
- JEGENYE: Beléd bújok...
- TUBICA: Rádfonódom...
- MIRTUSZ: Legyezgetlek...
- KÁKABÉL: Tömjénezlek...
- TANTUSZ: Körülsúszlak...
- SZÓDAVÍZ: Nyalogatlak...
- ÖREGLÁNY: *(lerázva magáról őket, indul)* És ha megéheztek, mivel nem leszünk itt, hogy megetessünk benneteket ínycsiklandó ígéretekkel, hát ide figyeljete: az uzsonna odalent

van, hát csak faljatok fel valakit... szabad választás alapján... à la carte...

- JEGENYE: Szóval nyers húst?
 TUBICA: És a garnírun g?
 KÁKABÉL: Húst, de mivel?
 ÖREGLÁNY: Húst lélekkal. A lélek a testhez tartozik.
 TANTUSZ: Lelket húsrá? Pucért a csupaszra?
 MIRTUSZ: Körbe-körbe, karikába?
 TUBICA: A kiskutya likába!
 JEGENYE: Vagy a tulajdon lábunkról rágjuk le a húst?
 KÁKABÉL: Akkor meg mivel járunk majd?
 ÖREGLÁNY: Az ember úgyis csak addig járkal, amíg ülőhelyet nem talál, szép kis székeket kaptok majd. Vagy talán nem ez a célotok?
- SZÓDAVÍZ: Csakhogy a célt el is kell találni!
 ÖREGLÁNY: Találjátok el. A köröket majd azután rajzolom föl, ha visszatérek. Mert ez a téveszthetetlenség receptje: vaktában löni, és utólag a találat köré rajzolni a köröket... ily módon mindvégig a figyelem középpontjában maradhatunk. (*Hátat fordít nekik, mint aki menni készül, a gyerekek nyomban vigyorogni kezdenek, nyelvüket öltik, grimaszolnak. Amikor visszafordul, menten komoly képet öltenek.*) De nehogy elfeledjétek, hogy nekem hátul is van szemem!... (*Újra megfordul, gyorsan elmegy.*)
- JEGENYE: Csitt... nézzük a hátát!
 TUBICA: Mintha nem is lenne neki, csupa homlokzat, külszín, szemtől szembe látható csak.
- MIRTUSZ: Az én szememben egyre kisebb és kisebb...
 SZÓDAVÍZ: Mintha elolvadna az erős napsütésben...
 TANTUSZ: Úgy fogy a láthatár alá, mint valami olcsó gyertya...
 KÁKABÉL: Mindinkább kihülök, nem szeretem az efféle elválásokat...
- JEGENYE: Aki fázik, lépjen ki!
 TUBICA: Most döböntem csak rá, hogy egész élete szánalmas vergődés csupán, az örökkévalóság súlya alatt...
- JEGENYE: Aki fázik, jöjjön be!
 MIRTUSZ: Told be — húzd ki!
 SZÓDAVÍZ: Tedd be — vedd ki!
 TANTUSZ: Dobd el — szedd föl!
 KÁKABÉL: Hát nem veszitek észre, hogy részenként szertehull?
 MIRTUSZ: Seb seb mellett fakad rajta...
 TUBICA: De a sebei a mi szavaink...
 JEGENYE: Senki se ábrándozzék távol lévő barátairól!...
 TANTUSZ: Ne nézzétek többé, kilépett a látókörünkből!...
 SZÓDAVÍZ: De a szelleme, mintha itt maradt volna, valami fojtogat...
 MIRTUSZ: Olyan ez, akár a parfüm, hamar elillan.
 KÁKABÉL: Nem illanhat, ha nincs hová illannia.
 TUBICA: Csináljatok huzatot, törjön be a friss levegő mind a négy

- MIND: *(jajgatnak)* Jaj!... Juj!... Oh!... Uh!...
- JEGENYE: Ugassatok!... Brekegjetek!... Morogjatok!... Rőfögjete!... Gágogjatok!... Nyüszítsetek!... Kukorékoljatok!... *(Valamennyien ugatnak, brekegnek, morognak, rőfögnek, nyüszítenek, kukorékolnak, amíg csak a kimerültségtől tántorogni és botladozni nem kezdenek.)*
- MIRTUSZ: Alaposan kitomboltuk magunkat...
- SZÓDAVÍZ: És most mit csinálunk?
- TANTUSZ: Én akarnék valamit, csak éppen nem tudom, mit akarok.
- SZÓDAVÍZ: Én tudom! *(Jegenye ölébe ugrik, de a fiú gyorsan kisiklik alóla.)* Tégy a magadévá!
- TANTUSZ: Azt ígérted, hogy többé nem erőszakoltok meg...
- JEGENYE: És a többiek? *(Valamennyien sóhajtoznak, ásitoznak, nyújtózkodnak.)* Most mért hallgattok?
- TUBICA: Mert a szívtől az észig hosszú az út.
- JEGENYE: *(Szóдавízhez, aki még mindig hozzá törleszkedik.)* Szándékosan veted rám magad ilyen vadul, csakhogy leégyess... Mért akarod mindenáron összetörni a becsületemet?
- SZÓDAVÍZ: Csak nem a fejed búbján egyensúlyozod, mint zsonglőr az üveglabdát?
- JEGENYE: Gyorsan, srácok, gondolkozzatok! *(A többiek továbbra is sóhajtoznak, ásitoznak, nyújtózkodnak.)* Hát ennyire megremültetek a szabadságtól?
- MIRTUSZ: *(Tubicához.)* Mi talán folytathatnánk, amit elkezdtünk?
- TUBICA: Semmit se folytathatunk. Az elvetett mag termését csak türelemmel lehet kivárni.
- MIRTUSZ: De én türelmetlen vagyok.
- JEGENYE: Srácok, az istenért, ötlöjtek már ki valamit, akármi legyen is az!
- KÁKABÉL: Javasolom, hogy feküdjünk le, fekve könnyebb gondolkodni.
- JEGENYE: Lefeküdni! *(Mindannyian lefekszenek.)*
- MIRTUSZ: Javasolom, hogy gyújtsunk rá, fekve és dohányozva könnyebb gondolkodni.
- JEGENYE: Rágyújtani! *(Rágyújtanak.)*
- SZÓDAVÍZ: Javasolom, hogy keverjük össze lábainkat, fekve, dohányozva és ölelkezve könnyebb gondolkodni.
- JEGENYE: Keveredjete össze minél jobban, nehogy lekozmásodjanak a gondolataitok! *(Narkotikus álomra emlékeztető jelenet bontakozik ki: a cigarettázó szereplők egyetlen halomba fonódnak össze, tekeregnek, görcsben vonaglanak.)*
- TUBICA: Csak a fákban élek, a vízben, a kövekben...
- SZÓDAVÍZ: Csak azoktól rettegek, akik a történelem lábai közé fészkeltek magukat...
- JEGENYE: Ha már vagyok, legyek az, akiért azok is sírtak már, akik előttem éltek...
- KÁKABÉL: Az emberek sírtak, mert sohasem volt vége az illúzióknak...

- TANTUSZ: És sírtak, mert verték őket, mert fájtnak nekik...
- JEGENYE: És megsiratták a beteljesedést, ha az előbb következett el, mint hogy csontjaikról lefoszlott a hús...
- TUBICA: Mert olyankor következett a lélek nagybőjtje, a teljes szellemi holtidény...
- MIRTUSZ: És mindenütt csak a csupasznymor fehérlett, s ami vörös volt, az is fehérnek látszott...
- SZÓDAVÍZ: Csak a fáknban élek, a vízben, a kövekben...
- TANTUSZ: És faragom az álmokat a formával küszködve...
- KÁKABÉL: Bárki lopja is el arcomról a mosolyt, harapásom a szívét érje...
- JEGENYE: És a megadás jele legyen fölemelt kéz, lányoknál föl-emelt láb...
- TUBICA: Szeretek, halljátok, szeretek...
- MIRTUSZ: ...Mondom halk nyugalommal a halálnak a leszedett asztal fölött...
- SZÓDAVÍZ: Nem eszem és nem szűnök meg éhezni, amiként az a dolgok természetéből...
- TANTUSZ: Engem csak a világ konok idegensége riaszt és a termelőközök termelésének...
- KÁKABÉL: Dobjatok atombombát a postaládámba!
- JEGENYE: Valami félbetép, ide-oda húz...
- TUBICA: Csak a fáknban élek, a vízben, a kövekben...
- MIRTUSZ: Magasan lebegek, de az életet mégsem érem el...
- SZÓDAVÍZ: A tizenharmadik havi fizetést akarom, a szerelem valutájában...
- TANTUSZ: Elképesztően élek, de nem szépen...
- KÁKABÉL: Testem anyagát apródonként váltom föl a gyönyör virágocskáira, pedig túlságosan is tovatűnő kérészetű örökévalóságuk.
- JEGENYE: Valami poronty, az hiányzik nekünk... Gyorsan, fejezzétek már be, srácok, mert lefut a szalag, és vége a dalnak!
- TUBICA: A mélységeimbe hatolj a csókjaiddal, a legédesebb gyönyört kutam legfenekén találod.
- MIRTUSZ: Fedeztétek föl az életet ott is, ahol eddig nyoma sem volt még...
- SZÓDAVÍZ: Mert a szabadság, mint a cipész árja, mindig újra áttör a butaság legvastagabb kérgén is...
- MIND: Megtörtént hát... történt, ahogy történt.
- JEGENYE: Kész, vége, befejeztük. *(Letörten, fáradtan, kimerülten felállnak.)*
- KÁKABÉL: És most? Szörnyen rosszkedvű és letört vagyok.
- SZÓDAVÍZ: Én meg kiürült és elgyengült.
- MIRTUSZ: Szédül a fejem a sok ködös látomástól, mintha beléndeket ittam volna...
- KÁKABÉL: Hát azt észrevettétek-e, hogy Tantusz Liliput bement az unalmast Szóдавíz karjai között?

- SZÓDAVÍZ:** Közvetlenül a cél előtt fulladt ki, ezért is vagyok ilyen morcos és lehervadt.
- TANTUSZ:** Indiszponált voltam.
- MIRTUSZ:** Amit nem tudsz befejezni, ne is kezd el.
- TANTUSZ:** Rossz napom van ma, megesik az ilyesmi. Meg a szüzeségét se veszti el éppen könnyen az ember... *(Mindannyian nevetnek.)*
- JEGENYE:** Ugyan hagyjátok ezt a koraszülöttet, küldökzsinórja még az anyjához köti. *(Tantuszhoz.)* Eredj hozzájuk!
- TANTUSZ:** Nem bírok, megundorodtam tőlük... De töletek is távol-tart valami, egyik oldalhoz sem tartozom...
- KÁKABÉL:** Minek foglalkoztok vele annyit, csak még jobban elkényeztetitek... Ez a vágás a karomon sokkal érdekesebb, már megint vérzik!... *(Főlemeli karját, amelyen most is ott a nagy vörös rongy, zászlóként lengeti.)*
- MIRTUSZ:** Elszívárogoz mind a véred, jobb, ha nem játszol ezzel!
- TUBICA:** Nyissátok föl a szellőztetőt a padláson, odakinn alighanem forró szél fúj, attól beheged a seb!
- JEGENYE:** És magunk is fölmelegszünk tőle!... Fordítsátok kihűlt testrészeiteket a szélnek, én majd főlemelem a nyílás födelét!... *(Mindannyian érzéki pózba helyezkednek, Jegenye letépi a díszlet egy részét, fülsiketítő modern tánczene árad be, táncra perdülnek. Újabb orgiajelenet.)*
- MIND:** *(Orgiázó táncuk közben énekelnek.)*

Történelem, követ tördel,
ereje fogy, vére serken,
térde roskad, körme kékül,
a világra sötétség ül!
Ez a világ csupa rémség!
Ez a világ fejvesztettség!
Ez a világ kerge álom!
Célját, rendjét nem találom!

- JEGENYE:** *(vezényel)* Szendvicsbe! *(Tánc közben testükből szendvicset formálnak. Tubica Jegenye és Mirtusz szendvicsében, Tantusz Szóдавizében és Kákabélében.)*
- MIND:** *(Tánc közben tovább énekelnek.)*

Történelem, vize árad,
sodrásában szíved fárad,
torkod szorul, könnyed csordul,
a világra árnyék borul!
Ez a világ csupa rémség!
Ez a világ fejvesztettség!
Ez a világ kerge álom!
Célját, rendjét nem találom!

- JEGENYE:** Lóra! *(Tubica, Szóдавiz és Kákabél arccal szembefordulva meglovagolják Mirtuszt, Tantuszt és Jegenyét.)*

MIND: *(tánc közben tovább énekelnek)*

Történelem, lova száguld,
poharadba epe csordult,
sebzett ajkad vére buggyan,
a világnak lángja lobban!
Ez a világ csupa rémség!
Ez a világ fejetlenség!
Ez a világ kerget álom!
Célját, rendjét nem találom!

JEGENYE: *(hirtelen ellöki magától partnernőjét, Kákabélt)* Fúj, hagyjuk ezt, srácok! *(A zene elhallgat, a párok szétválnak.)*

KÁKABÉL: Most meg mi bajod, Jegenye?

JEGENYE: Semmi... Csak úgy eszembe jutott valami, és belém nyilalt az élet... Anyánk azóta, hogy a világra szült bennünket, szerető feleséghez illően már csak terméketlenül szeretkezik apánkkal...

MIRTUSZ: És neked most emiatt vérzik a szíved?

JEGENYE: Azt éppen nem, mindössze egyre vértelenebb leszek.

TUBICA: Pedig nem mondhatjuk, hogy nem egészségesnek hozott a világra bennünket!

JEGENYE: De mi hasznunk belőle, ha egyszer kiszolgáltattott a vérszívó parazitáknak?

TANTUSZ: Apa az oka mindennek, ő csinált rabszolgát az Öreglányból!

KÁKABÉL: Minden anya megöregszik egyszer, ne hallgassatok Tantusz Liliputra! Elvakult ragaszkodásban szenved... De most rajtunk a sor, szüljünk valamit, ha nem vagyunk meddők!

SZÓDAVÍZ: Ha túl sokat beszéltek betegségekről, a végén valamenynyen fertőzést kapunk!

JEGENYE: Mondjátok, nem unjátok még ezt az ablak mellett ücsörgést?

MIRTUSZ: Mint döglött kotlósok záptojásokon!

JEGENYE: Vonatunk rég megállt már, az ablakon át nézzük csak a többi vonatot, hogyan haladnak el mellettünk, és közben azzal áztatjuk magunkat, hogy azért mi is utazunk...

KÁKABÉL: El kellene már tévednünk végre!

TANTUSZ: Hogy tévedhetnél el, ha már most se tudod, hol vagy?

JEGENYE: Pedig neked tudnod kellene, Tantusz, hiszen te mindig a magad kislelkűségéhez igazodsz.

TANTUSZ: Haladunk vagy egy helyben állunk, egyre megy, ha egyszer nincs mihez igazodnunk; sohasem vagyunk sehol.

SZÓDAVÍZ: Az aktivitás hiánya, Tantusz Liliput, ebben van a te maradiságod!

MIRTUSZ: Még ha nem is érkezem el sehová, menni azért mehetek! *(Kimegy.)* Óránként nyolcvannal vezetek majd!

- TANTUSZ: *(utánaszól)* De azért ügyelj a sürgönypoznákra és a kanyarokra! *(Mirtusz után indul.)*
- JEGENYE: Hát mégis vele tartasz?
- TANTUSZ: Csak azért, hogy rajzszögekkel szórjam telc az útját! *(Kimegy.)*
- SZÓDAVÍZ: Hogy hiába ne szórd, én is veled megyek!... *(Kifut.)*
- KÁKABÉL: *(hirtelen megvonaglik a fájdalomtól)* Őrizzétek meg az életrajzomat!
- JEGENYE: *(Tubicával együtt Kákabélhez rohan)* Mi történt?
- KÁKABÉL: Valaki a sötétből rakétalövedékekkel ágyékon talált...
- TUBICA: Az előbb kés, most rakéta? Nagyon a begyűkben lehetsz...
- JEGENYE: Súlyosan megsebesültél?...
- KÁKABÉL: Ügyszólván széthasadtam...
- TUBICA: Mit érzel?...
- KÁKABÉL: Leírhatatlan undort...
- JEGENYE: Az előjelekből nyilván úgy látták, új életet hordozol magadban. Azért vettek célba, hogy elvetélj...
- TUBICA: Hát nem tudják, hogy a gólyaorr rózsaszíin virágai sokszor épp ott nyílnak, ahol senki sem számít rájuk?
- KÁKABÉL: *(fájdalomtól gőrnyezdeve)* Segítsetek... nincs erőm élni, de félek meghalni.
- TUBICA: Tűrj egy kicsit, mindjárt hozok valami kötszert. Majd csak összefoltozlak valahogy... *(Kifelé indul.)*
- KÁKABÉL: Ne menj, Tubica, úgysis hiába... gejzirként tör fel belőlem a gyűlölet, ezt úgysem tömheted be...
- TUBICA: Tévedsz, Kákabél, a világon minden befoltozható, a mindenség négyötödét kizárólag a türelem sebtapasza tartja össze... És tudom már, mivel kell sebedet betapasztanom: olajággal!... *(Kimegy.)*
- KÁKABÉL: Az efféle flastrom csak addig használ, amíg a szél le nem tépi a sebről... Parázsként perzsel minden, Jegenye, bármit egyem is, bármit is mondjak vagy hallgassak el...
- JEGENYE: Ne fektesselek az ebédlőasztalra inkább? Talán kényelmesebb lenne, amíg Tubica meg nem jön a kötszerrel, hogy enyhítse sebed fájdalmát...
- KÁKABÉL: Csakhogy én az asztalnál sem hiszem, hogy a barátom vagy... a börtön küszöbére fektess inkább...
- JEGENYE: *(karjaiba veszi)* Túl kemény próba lenne ez, Kákabél... vigyázz, meg ne bánd később... mert a tisztítóútban soha véget nem érő a tisztulás...
- KÁKABÉL: Azt sajnálom csak, amiért nem mocskoltam be még jobban magam, hogy több büntől tisztulhassak meg...
- JEGENYE: Úgy, vájkálj csak a rejtett szennyes és bűzös zugokban... és vezeklésképp tanuld meg, miképpen építették Egyiptomban a piramisokat... *(hirtelen kíméletlenül a földre dobja, dorongot ragad, és irgalmatlanul csépelni kezdi, a lány rémületében és fájdalmában a földön fetreng.)* Bűn-

- hódjék ki-ki bűnei szerint... Beszélj hát, nyomorult szuka, eleget vonítottál a holdra!!
- KÁKABÉL:** Intellektuális ringyó vagyok csak, semmi más... Foganni képtelen... Mindkét harcoló fél kurvája voltam... Megfertőztem a fél világot... Iparszerűen terjesztem a ragályt... *(Hirtelen felugrik, kiragadja a dorongot Jegénye kezéből, s most ő kezdi kiméletlenül ütlegelni a fiút.)* És te, Jegénye, te ingadozó, korhadt belsejű fa?!... *(rémületében és fájdalomában fetrengve)* Hitvány pederszta vagyok... természetlen szörnyeteg... bűzlő trágya, a véletlentől függ, mi sarjad ki rajtam...
- KÁKABÉL:** Folytasd, beszélj, ne várd, hogy kitépjem a nyelvedet és a macskámnak adjam!... *(Tovább veri.)*
- JEGÉNYE:** *(fájdalmában fetrengve)* ...Mindenevő vagyok... Trágyát zabálok és tüzet. És a számon üríték... A szám a fenekem, s a fenekem a szám... Szavaim nyomán döglletes bűz érzik csak... *(Hirtelen ugrással elragadja a dorongot, újra ő üti a lányt.)* És miért mindez? Kinek a kedvéért?
- KÁKABÉL:** Mindig újabb bálvány kedvéért!
- JEGÉNYE:** Kinek a kedvéért?
- KÁKABÉL:** Mindig újabb bálvány kedvéért!
- JEGÉNYE:** Kinek a kedvéért?
- KÁKABÉL:** Mindig újabb bálvány kedvéért!!! *(Mindketten kimerülten lerogynak, fetrengenek, nyögnek, jajgatnak. Halkan.)* Élek még, fejezd be...
- JEGÉNYE:** *(halkan)* Halott vagyok, élessz föl...
- KÁKABÉL:** *(halkan)* Még mindig nem tisztítottál meg egészen az élettől...
- JEGÉNYE:** *(halkan)* Rémülettől görcsbe szorult gégémbe lassanként visszatér a levegő...
- KÁKABÉL:** *(halkan)* Kopoltyúval lélegzem majd...
- JEGÉNYE:** *(halkan)* Némán élünk majd, miként a halak...
- KÁKABÉL:** *(halkan)* Hitelenségünktől és bizalmatlanságunktól körülzártan lebegünk a magunk külön kis poklában...
- JEGÉNYE:** A szófogadás akváriumában és rezervátumában... *(Felülről átlátszó polivinil henger ereszkedik rájuk, elég tágas, hogy mozogni tudjanak benne. Fektükben lassan meztelenre vetkőznek, majd felállnak, és úszó halak mozgását utánozzák.)*
- APAFEJ:** *(vállán horgászfelszereléssel Öreglánytól kísérve jön)* Nézd csak, ezt a kedves kis helyet mintha az isten is pecázásra teremtette volna! *(Horgászához készülődnek.)*
- ÖREGLÁNY:** Úgy látszik, csakugyan igazad volt, amikor azt mondtad, hogy a mai zavaros helyzet horgász-szempontról csak kedvező lehet, s hogy erről a víkendről bizonyára nem térünk meg zsákmány nélkül.
- APAFEJ:** Talán jobb is, hogy nincs kire támaszkodnom, így leg-

- alább tudom, hogy csakis az intéződik el, amit magam veszek kezembe.
- ÖREGLÁNY: Mert a gyermekeink sajnos elég nyavalyásak.
- APAFEJ: Idült engedetlenségben szenvednek!
- ÖREGLÁNY: Kákabél, úgy látszik, megint elvetélt...
- APAFEJ: Spontán abortusz!
- ÖREGLÁNY: Hogyhogy spontán, ha egyszer magad talátd gyomron a korrupcióddal?
- APAFEJ: Spontánul találtam el! És nem tudtam, megfogant-e egyáltalán. Csak az ellenállóképességét akartam kipróbálni...
- ÖREGLÁNY: Ha már erről esik szó, apukám, fel kell tenni a kérdést: egyáltalán kicsírázik-e a mag a mi talajunkban? Lehetőséges, hogy a mi éghajlatunk mellett minden csak dugványokkal és palántákkal szaporítható?...
- APAFEJ: Ha így van, annál jobb, legalább mindjárt tudjuk, mit ültettünk, míg magvetéssel lutri az egész...
- ÖREGLÁNY: És évelő hagymákkal?
- APAFEJ: Azzal se rossz. Éppen ezért mondom mindig, hogy rendszeresen kapálgatni, művelni kell a múltat. Hanem várj csak, hadd dobjam be a horgot!
- ÖREGLÁNY: Csalétked van hozzá?
- APAFEJ: *(beveti a horgot az akváriumba, Kákabél és Jegenye halként lebegnek körülötte)* Régi, jól bevált csalétkeim vannak, anyukám!... Mercedesek, villák, szeretők, sztriptíz, latifundium, kötvények, rulett, deviza, call-görlök, bársonyszékek... *(Kirántja a csupasz horgot, majd ismét beveti.)*
- ÖREGLÁNY: Tehát mint rendszeren, szex és életstandard?...
- APAFEJ: *(ismét kirántja az üres horgot, aztán visszadobja)* Mintha ma mégsem harapna a hal.
- ÖREGLÁNY: Talán nagy hal lehet, tegyél rá nagyobb csalit.
- APAFEJ: Miniszteri tárcánál nagyobb nincs! *(Kirántja az üres horgot.)*
- ÖREGLÁNY: Lehetséges, hogy még arra se harapjanak?
- APAFEJ: Még csak nem is pedzik, anyukám!
- ÖREGLÁNY: Annyira megnőtt volna az étvágyuk, hogy már ez se elég nagy falat a számukra? Hát ez már több a soknál!
- APAFEJ: Sőt, egyenesen riasztó! *(Súgva.)* Úgy látszik, ezek a halak ma kifejezetten ránk éheztek... Hamar találunk kell valamit, amire ráharapnak, különben kénytelenek leszünk dinamitot használni!
- ÖREGLÁNY: Nincs más hátra, dugd be a füled, hogy meg ne süketülj, én meg bedobom a bombát!
- APAFEJ: Nem szívesen nyúlok ilyen eszközökhöz, de azért csak dobd be... *(Hátat fordítanak az akváriumnak, befogják a fülüket, hatalmas robbanás, a villanólámpa hol elalszik, hol kigyullad. A műanyag henger felemelkedik, és eltű-*

nik. A meztelen Kákabél és Jegenye partra vetett halként eszeveszetten hánykolódik.)

JEGENYE ÉS KÁKABÉL: (felváltva) Gyilkosok!!! Zsarnokok!!! Gonosztevők!!! (Lövések hangja, zsvaj, rendőrautók szirénázása. A villanófény megszűnik, a szín újra világos, Kákabél és Jegenye nem látható többé. Apafej és Öreglány még mindig görnyedten, befogott füllel áll.)

APAFEJ: (Öreglánnyal együtt lassan kiegyenesedik, a helyhez mennek, ahol korábban az akvárium állt, körülnéznek.) Hát a víz hová lett? És a halak sincsenek sehol...

ÖREGLÁNY: (minden irányban szétnéz, végül feltekint) Ott vannak! A robbanás a magasba dobta őket! A víz felhővé vált, a halak villódzó szikrákká!

APAFEJ: De a végén csak a mi ölünkbe hullanak, mint a manna a pusztában...

ÖREGLÁNY: Siránkozó hangjuk vérszomjas ordítássá változik...

APAFEJ: És még csak a tetőt sem javítottuk ki a fejünk fölött...

ÖREGLÁNY: Pedig, ha megered a zápor és becsorog az eső a repedések között, bőrig ázunk...

APAFEJ: Kirándulásunk tehát teljes kudarccal ért véget, de ha visszatérünk, erről senkinek egy szót se... Akárki kérdez is, mondd, hogy rendkívül hasznos tapasztalatcserét folytattunk... illetve, hogy baráti találkozó volt, kölcsönös megértéssel, a tanácskozások rendkívül szívélyes légkörben folytak... Gyerünk! (Öreglánnyal a nyomában gyorsan el.)

JEGENYE: (A túloldalról Kákabél jön, Jegenye pár lépéssel lemaradva a nyomában.) Bocsáss meg nekem, Kákabél...

KÁKABÉL: (Megáll, de nem fordul vissza.) Megbocsátok...

JEGENYE: Én is neked...

KÁKABÉL: Élni kell...

JEGENYE: Mint halott hős vagy eleven áruló?

KÁKABÉL: Tehát lemondtál rólam?

JEGENYE: Az életemet követelték cserébe érted.

KÁKABÉL: Az életed senkinek ne add.

JEGENYE: De szeretnék még egyszer a szemedbe nézni, Kákabél, ahogy az igazsággal néz szembe az ember.

KÁKABÉL: (arccal Jegenye felé fordul) Mondd, fiatal vagyok még?

JEGENYE: Igen, de más, mint voltál.

KÁKABÉL: Mitől fosztottak meg?

JEGENYE: Azt hiszem, a romlatlan kíváncsiságodtól, amellyel oly tisztán mosolyogtál az életre.

KÁKABÉL: Kényszerítettek, hogy fájdalomra cseréljem föl.

JEGENYE: Az is a megismerés egy módja lehet, ha nem sebzett meg túlságosan az élet.

KÁKABÉL: Szeretsz még?

JEGENYE: Jobban, mint bármikor.

KÁKABÉL: Akkor a többi nem is fontos, nincs olyan sértés, amit ha szeret, meg ne bocsátana az ember... (Egymás karjába

- omlanak.) Csókolj meg, egy új élet reményében! *(Jegenye megcsókolja.)*
- JEGENYE: Egy új életre!... *(Lassan kimennek, közben ismételten megcsókolják egymást, minden csók után ismétlik:) Egy új életre!... (Kimennek.)*
- TANTUSZ: *(Szóda víz elől menekülve befut)* De nekem nem kell olyan élet, mint valami folytatásos regény!
- SZÓDAVÍZ: Nahát, most már igazán torkig vagyok veled meg a nyavalygásoddal... Egyszer ezt akarod, máskor azt! Hát lehet neked eleget tenni? Vagy-vagy, dönts el végre!
- TANTUSZ: Elvégre nem nyelhetem csak úgy le az indítványaidat!...
- SZÓDAVÍZ: Csakhogy te addig rágód őket, míg egészen ízetlenné nem válnak... Hát miből vagy te?
- TANTUSZ: Hűségből és odaadásból!
- SZÓDAVÍZ: Na ezt látni szeretném!
- TANTUSZ: Várj, magam mutatom meg!
- SZÓDAVÍZ: Mutasd hát, de gyorsan, amíg darabokra nem szabdallak.
- TANTUSZ: Mint mézárós a vén marha felsálját, úgy gondolod? *(Szóda víz ráveti magát, Tantusz gyámoltalanul védekezik.)* Segítség! Megerőszakol! Ne engedjétek! *(Beszalad Jegenye és Kákabél.)*
- SZÓDAVÍZ: Fogjátok le, srácok! Valamit rejteget a lelke mélyén, ki akarom szedni belőle! *(A másik kettő lefogja Tantuszt.)*
- TANTUSZ: Ne, könyörgöm, csak most ne!... Félek, jön a fater meg az öreglány!... Rettegek az ítéletüktől!... Megbélyegeznek!...
- SZÓDAVÍZ: *(egyszerre ott hagyja Tantuszt)* Hagyjátok!... Hagyjátok a fenébe, csak bemocskoljátok magatokat!... Az engedelmesség csíráit hordozza magában... mérges tövis vérezte föl, a húsába fúródott... az gyötri, az izgatja... fájdalmat okoz neki, és szüntelenül halk, rekedt nyögéscselésre készíti... Hitvány szolgál!
- TANTUSZ: Nem hitvány, hűséges!
- SZÓDAVÍZ: De a leghűségesebb szolgál is hűtlenebb a leghűtlenebb barátnál. Nem kellesz többé!
- JEGENYE ÉS KÁKABÉL: *(még mindig kézen fogva tartják Tantuszt, körülvezetve a színen, hangosan skandálják)*

Itt a szolgám, eladó,
egy dinárért kapható!
Ha nem veszi senki se,
fejbe vágom, izibe!
Trombita szól, tralalát,
megszolgáltad a halált!
Amíg éltél, rabom voltál,
most sírodban pihenhetsz már!
Trombita szól, tralalát,
megszolgáltad a halált!...

- MIRTUSZ: *(kézen vezetve a hófehérbe öltözött Tubicát, belép)*

Csend legyen, srácok! *(Hirtelen mindannyian elcsendesednek, Mirtusz és Tubica felé fordulnak.)* Mint valami eszeveszett, úgy rohanhattam? ... Vagy csak az idő száguldott volna el mellettem? ... De a nagy kanyar után... a nappal és az éjszaka határvonalánál... ott, ahol a hazugság elválik az igazságtól... ahol véget ér a múlt és kezdődik a jövő... egyszerre csak rábukkantam Tubicára... úgy állt ott a napfényben, fehéren, átlátszóan, tisztán, remegően...

- JEGENYE: De miért hallgat egyre?
 SZÓDAVÍZ: Tubica, csak nem akartál itt hagyni minket?
 KÁKABÉL: Pedig valami sebtapaszt ígértél...
 MIRTUSZ: Nem válaszolhat, fogait fájdalom szorítja össze... Ha kinyitja száját, sikoly szakad ki belőle...
 JEGENYE: Azt hiszem, anélkül is kitör belőle valami... *(Felsír az újszülött, Tubica némán hadonászik kezével a fájdalomtól.)*
 KÁKABÉL: Most mire vártok? Karoljátok föl az új életet!...
 MIRTUSZ: De vigyázzatok, nehogy a fejére ejtsétek!... *(A vajúdás jelenete. Valamennyien egyetlen testté fonódva, a szülés mozgulatait utánozzák, rángatóznak, görcsben vonaglanak.)*
 SZÓDAVÍZ: Tudja valaki közületek, srácok, hogyan kell bánni az újszülöttel?!
- KÁKABÉL: Nem tudom, de azt hiszem, szeretettel!...
 TANTUSZ: Vigyázzatok rá, nézzétek csak, milyen pici és gyámoltalan!...
 MIRTUSZ: Testünkkel kell megvédenünk... *(A csoport riadtan megbolydul, testükkel összeborulnak.)*
 JEGENYE: *(kiválik a csoportból)* Ne ilyen rendetlenül, összevissza, még agyontaposásatok, megfojtjátok, nem megy ez így!... *(A testükből formált alakzat még riadtabban kavarog.)* Vi-gyázz!!! *(Egyszerre valamennyien megmerevednek.)* Sorakozó!!! *(Valamennyien libasorban felállnak.)* Párokra oszolni!
- MIRTUSZ: Első!...
 TUBICA: ...Második!...
 TANTUSZ: Első!...
 SZÓDAVÍZ: ...Második!...
 KÁKABÉL: Első!...
 JEGENYE: Kettős sorokban, jobbra át! *(Kettős sorba rendeződnek.)* Csak így vigyázhatunk az újszülöttre! Fegyelemben és egységben!
- TANTUSZ: Hát Apafej meg Öreglány?
 JEGENYE: A sorban nem beszélünk! És micsoda Apafej meg Öreglány? A gyermek a miénk, mi gondoskodunk róla! Ha el akarják venni tőlünk, harcolunk érte! Barikádokat emelünk! Akarjátok, srácok?

- MIND: *(Tantuszt kivéve dörgő hangon.)* A-kar-juk!!
 JEGENYE: Te meg mért hallgatsz?, Tantusz? *(Tantusz nem felel.)*
 Sorból kilépni, két lépést előre! *(Tantusz kiáll a sorból.)*
 Egy-kettő!... A többiek előre, indulj! Bal-jobb!... bal!...
 jobb... *(Helyben menetelnek.)* Én meg előre, karomban
 az újszülöttel... *(Az élre áll.)*... Bal!... bal!... *(Menetelnek.)* Nóta!...
 MIND: *(a színről levonulva énekelnek)*

Csirke pirul a sütőbe,
 jó levesnek száll a gőze!
 A jó levest megkóstoljuk,
 a csirkét szétosztogatjuk!
 Apafejnek hitvány koncot,
 Öreglányak csupasz csontot!
 Legyen szónk az élet sója,
 világrend felforgatója!...

- TANTUSZ: *(Egyedül maradván a többiek után kiált.)* Rám ne számítások, nem vagyok kalandor!... És szilárdabban áll a gumibot a rendőrkézben, mint az olajág a galamb csőrében!... Hogy a zsarnokság még mindig a legszilárdabb uralmi forma, arról hamarosan magatok is meggyőződhetek!... *(Pokoli zenebona, kiáltozás, rendőrautók szirénázása. Tantusz menekül a színről.)*

Második felvonás: Libikóka

(Ugyanaz a szín, mint az első felvonásban, ezúttal azonban egy stílbútorokból emelt barikád is látható. A barikád közepébe antik ingaóra épült be, amely ütéseivel az idő múlását jelzi. A második felvonás az újszülött hangos sírásával kezdődik. Tantusz a barikád körül ólálkodik és hallgatózik. Apafej és Öreglány félrehúzódva állnak.)

- APAFEJ: Kérdezd meg tőle, hol vannak a többiek. *(Eltávolodik Öreglánytól és elindul körülszaglászni a színen.)*
 ÖREGLÁNY: *(mellét kivéve blúzából)* Kérsz egy szívással, Tantuszom?
 TANTUSZ: Köszönöm, nem vagyok éhes, hagyd későbbre inkább.
 APAFEJ: Füstszagot nem éreztek?
 ÖREGLÁNY: *(visszatéve mellét a blúzába)* Csak nem füstöl már megint valami?
 APAFEJ: *(Tantusz felé közeledik)* Ugyan mi éghet itt?
 TANTUSZ: Inkább csak pislákol.
 ÖREGLÁNY: *(feléjük közelítve)* De micsoda, Tantusz?
 TANTUSZ: A vitriol. A gyerekeitek szívében. Az füstölög.
 APAFEJ: És te? Tán nem a mi gyerekünk vagy, Tantusz Liliput?
 TANTUSZ: Az vagyok, de engedelmes.
 ÖREGLÁNY: No nézd csak, egyszerre engedelmes! Most, hogy a többiek mind engedetlenek?

- TANTUSZ: Engedelmesnek lenni könnyebb, az engedetlenség túl sok fáradtságba kerül, semmi kedvem hozzá.
- APAFEJ: Fialtal vagy, mégis ennyire öregesen gondolkozol? Mi rejlik emögött, Tantusz Liliput?
- TANTUSZ: Semmi, Apafej... legfeljebb unalom... Koraván vagyok. *(Az óra ütni kezd, a barikád mögül Jegenyé bukkan föl.)*
- ÖREGLÁNY: Útött a tizenkettedik óra, Apa, meg kell jelened a párnacihádon keletkezett új lyukak ünnepélyes megnyitásánál. *(Apafejbe karol, együtt kifelé indulnak.)*
- JEGENYE: *(inkább magában)* A régi épület lángokban áll, ők meg a lyukacskaikkal pizmognak.
- APAFEJ: *(Öreglánnyal együtt megáll)* Amíg távol vagyunk, Tantusz Liliput, elkészíthetnéd a kívánt válaszokat, a kulcskérdéseket majd utólag tesszük fel. *(Öreglánnyal együtt kimegy.)*
- TANTUSZ: *(utánuk kiált, hajbókolási roham fogja el)* Felelek én anélkül is, hogy kérdeznétek!... és korbáccsal csiklandoznátok a talpamat!... Percenként loholok hozzátok jelenést tenni!... és csakis azt mondom, amit hallani szeretnétek!... Lábamat töröm futás közben!... nem kell, hogy ti törjétek össze a csontomat!... Nyelvem harapom el a nagy beszédben, nem kell, hogy ti tépjétek ki!... És mindig buzgóbb leszek ebben, mint ahogy elvárnátok tőlem!... Szakadatlanul túteljesítem a normát!... A bőrrömből bújok ki igyekezetemben, miközben mások szavait viszem hozzátok!... nem kell, hogy ti nyúzzatok meg!... Ha hallgatnak, kicsiklandozom belőlük a beszédet!... s amit nem mondanak ki, én teszem hozzá helyettük!... Ha nem provokálhatom őket uszításommal, ellopom a gondolataikat!... Arcjátékukból, tekintetükből, érverésükből olvasom ki!
- JEGENYE: *(a világitást hirtelen tompítani. Jegenyé mellett a barikád mögül előbukkan: Mirtusz, Kákabél, Tubica és Szóдавíz. Lidérces álom következik, amely valójában Tantusz tudatalattijában megy végbe.)* Tantusz!
- MIND: *(suttogva)* Áprili-li-li-li-li-put!
- TANTUSZ: *(mint alvajáró, úgy forog maga körül)* Ki szólít itt, mint valami kiüttlalan álomban, amely, akár a nádas, elzárja előlem a kilátást?
- KÁKABÉL: Mintha mindenütt csak téged hallanánk, de a sűrű gaz közt sehol sem látunk...
- MIRTUSZ: Sőt mintha kérdeznénk, mit csinálsz ott tekintetünktől elrejtve, hogy minden csak sziszeg körülötted?...
- MIND: Sz-sz-sz-sz-sz-sz-sz-sz-sz!
- SZÓDAVÍZ: Vagy vijjog inkább?...
- MIND: Klíi-klíi-klíi-klíi-klíi-klíi!...
- TUBICA: Rőfög talán?
- MIND: Rőf-rőf-rőf-rőf-rőf-rőf-rőf!

- JEGENYE: És mérgesen fortzog, bugyborékol?
MIND: Klotty-klotty-klotty-klotty-klotty!
TANTUSZ: Úgy tetszik, selymet árulok, hogy ingecske legyen belőle kígyók számára... kígyóbőr...
- KÁKABÉL: Mondd, hová jutsz ezen az úton, Tantusz?...
MIRTUSZ: Szegény kis Liliput... úgy fél, alig él...
SZÓDAVÍZ: Reszket, mint a nyárfalevél...
TUBICA: Sejtet-e, merről fúj a szél?
TANTUSZ: Mintha bűzös mocsáron át törtetnék, vakon, amerre lábaim visznek...
- JEGENYE: Pedig álnokságod apró lábain aligha juthatsz messze a szennyes ingóványban...
KÁKABÉL: Rövidlátóként mintha meg sem látnád, hogyan merülsz el a sárban...
MIRTUSZ: Már csak ezért is, fordulj vissza!...
TANTUSZ: Ugyan, mi hasznomat veszitek, ha megtérek hozzátok, iszaptól szennyesen, testemre tapadt, rothadó halott levelekkel?
- SZÓDAVÍZ: Természetes röplapokkal teleragasztva...
TUBICA: Rajtuk egyetlen szóval: halál...
MIND: Halál-halál-halál-halál-halál...
TANTUSZ: Így hát azt kérdezem: miért is szólítottatok egyáltalán?
JEGENYE: Mert úgy érezzük, fulladozunk a sötétben oszlásod bűzétől...
- KÁKABÉL: Mint aki léket kapott, lelked elszivárogoz...
MIRTUSZ: Szeretnénk megtisztítani, letéríteni a szellemi prostitúció útjáról... *(Egyszerre valamennyien eltűnnek a barikád mögött, a színpad újra kivilágosodik, Tantusz kővé meredten áll.)*
- APAFEJ: *(Öreglánnyal együtt jön.)* Felelj, ha tudsz, Tantusz Liliput: mért nem harap a hal a csalinkra többé?
ÖREGLÁNY: Első eset, hogy kirándulásunkról zsákmány nélkül térünk meg!
APAFEJ: Ma még be sem zsírozhattam a bajszomat, anyátoknak meg napjában hétszer kezd borsózni a háta, úgyhogy akár még ezt a borsót is nyersen megenné!
ÖREGLÁNY: És ti, fiatalok, beszélgettek-e még úgy egymás közt a kényelemről, a biztonságról, az anyagi jólét áldásairól?
APAFEJ: Folyik-e még az eszmei harc a presztízsért, akörül, hogy ki kit dönt hanyatt vagy hálóz be?... Latba vetitek-e még minden erőtetket a teljesítőképesség és az étvágy fokozása érdekében? Hát nem túrtok és fúrtok többé?
TANTUSZ: Az igazat megvallva, egyre kevésbé... egyre erőtlenebbül... sokkal lanyhábban, mint mikor még csak ezért éltünk, ezért küzdöttünk...
ÖREGLÁNY: Egyszóval, ez nem téma már?
TANTUSZ: Nem, Öreglány.
APAFEJ: De hát mért van ez így, Tantusz?!...
TANTUSZ: Talán mert elteltünk veled, Apafej.

- ÖREGLÁNY: Hogyhogy, Tantusz Liliput, hisz a világ nagyobbik fele még mindig mindenre éhes?!
TANTUSZ: Gyomorral, testileg igen, Öreglány... De lelkileg mind kevésbé... egyre lanyhábban... Mert álmaiban a világ már mindent fölél és kiél... Talán nem is volt nehéz kiélnie... Ami megmaradt még, ha kissé erősebben szorítja meg az élet, nyomban elkékül, és ernyedten konyul le... Bágyad az ágyban, nemhogy kilencszer ágya vágyban... kinek gyönyör, kinek csömör... De nem erről van szó!
- APAFEJ: Hanem miről, Tantusz Liliput?!...
TANTUSZ: Egész emberi életünkről, Apafej... A többiek azt mondják: „Vége a régi, elaggott, beteg világnak... Szertefoszlának a korhadt, szúrágta tények, az időtől megsárgult illúziók, mint a régi újságpapír”...
- ÖREGLÁNY: És ugyan miféle gyűrött illúziókat kell régi újságként elhajítani, Tantusz Liliput?...
- TANTUSZ: Hát azokat az avult értékrendről, kérem szépen, kérem szeretettel... Mert szerintük „az érték a dolgok magvában, a lényegben rejlik... Ha az anyag fajsúlya mitsem változik, pusztá felhalmozással semmi sem érhető el”... És aki a magot akarja, a külső burkot szét kell törnie.
- APAFEJ: Jó lesz, ha vigyáznak, nehogy a nyakukat törjék fene nagy buzgóságukban.
- TANTUSZ: Talán nem is annyira buzgók, mint túltelítettek. Egyfajta optikai csalódásról van itt szó: fentről parányinak látják őket, de, leszállva közéjük, észrevehetnétek, hogy állig érnek már... egy kis pipiskedés még, és a fejetekre nőnek...
- ÖREGLÁNY: Olyannak fested le őket, mintha máris a csillagokat szedhetnék le az égről.
- TANTUSZ: Csak tudnám, ki mondta nekem, hogy az ördög képére csinálták őket.
- APAFEJ: Csináltuk, ahogy csináltuk, még ha el is hibáztuk. Az is lehet, hogy hiba volt egyáltalán megcsinálni őket? De fő, hogy most ne ők csináljanak újabb kalamajkát!
- TANTUSZ: Sajnos elkéstemek, már megcsinálták... új élet született.
- ÖREGLÁNY: Ugyan, miféle új élet, Tantusz Liliput, ne beszélj zöldeket, öreg vagyok én már a szüléshez!
- TANTUSZ: De a lányaid fiatalok, Öreglány!
- ÖREGLÁNY: Túl fiatalok!
- JEGENYE: *(hátuk mögött felbukkan a barikád mögül)* Túl fiatalok, ti viszont túl öregek vagytok!! *(Öreglány, Apafej és Tantusz összeresszenek, feléje fordulnak.)* Mi más lehetne hát közöttünk, mint úr és bizalmatlanság?!...
Mi lesz, ha mi megerősödünk és ti kimerültök? Milyen alapon történik akkor a felosztás rabszolgákra és rabszolgatartókra? Vagy akkor talán az alapok is a visszájukra fordulnak, a szeretetből gyűlölet lesz, s a tiszteletből

megvetés?! (*Mirtusz, Tubica, Kákabél és Szódavíz főlegyesedik mögötte.*)

- MIND: Pfuj-pfuj-pfuj-pfuj-pfuj-pfuj!... (*Az óra ismét üt.*)
- ÖREGLÁNY: Legfőbb ideje, Apa... A csengetés elhangzott, nincs más hátra, mint az elvek nagy végkiürítéséhez folyamodni! (*Apafejbe karol, indulnak.*)
- JEGENYE: (*rajta kívül a többiek valamennyien a barikád mögé buknak. Inkább magában.*) Na tessék, most, hogy az új élet megfelelő ápolása lenne a legfontosabb, ők utolsó megmaradt értékeik elherdálására gondolnak!...
- APAFEJ: (*Öreglánnyal együtt megáll*) Te pedig, Jegenye, ha nincs okosabb dolgod, hagyj minél több üres helyet a kérdéseid után, hogy visszatérve, könnyen beirhassuk válaszainkat... (*Öreglánnyal együtt kimegy.*)
- JEGENYE: (*egyedül maradván Tantusszal*) Te meg mit csinálsz itt, Tantusz?
- TANTUSZ: Kitépek és újraültetek!
- JEGENYE: Tudom, Liliput, de ha már szívedet késhegyre tűzted, hát legalább azt ne hidd, hogy ez a kés téged nem döfhet át, hogy ártalmatlan kis virág csak, amely azért hajt ki a szívedben, hogy életed keserűségén enyhítsen.
- TANTUSZ: A magam testével csak szabadon rendelkezem, szálljatok le rólam végre!
- JEGENYE: Tudom, Liliput, de ha már oly módon aprózod föl az életed, amiként a rabok törlik a követ, hát nem lenne jobb, ha fiatalságod egyhangú napokká örölt sóderét inkább úgy tömnéd a szádba, mintha egyszerre hajítanád ki az ablakon, hogy odakinn végleg a feledés holttengerébe merüljön?
- TANTUSZ: Hazudtok! Mindannyian hazudtok! Ahányan vagytok, többes számban szeretitek csak az embert!!! De ha az egyes emberről van szó, a szeretet helyébe a figyelmesség lép!!
- JEGENYE: Tudom, Tantusz, ám kérdés, érdemes-e olyan falatba harapni, amely keményebb a fogunknál?!
- TANTUSZ: Persze. Az egyes ember nem is lehet szeretet tárgya. Csupán az árcédulán feltüntetett érték arányában a társadalom figyelmes gondoskodásáé.
- JEGENYE: Tudom, Liliput, csak hogy egyszer kicsorbult bátorságodat már aligha köszörülheted ki bárki irgalmán is!...
- TANTUSZ: (*elhátrál*) Nem, sohasem!... Még ha hason is kell csúsznom a vezeklés soha véget nem érő útján... akkor sem hagyom behálózni magam!... (*Jegenye eltűnik, a hátráló Tantusz a belépő Apafejbe és Öreglányba ütközik.*)
- APAFEJ: (*mérgesen*) Úgy jössz nekem, mint aki se lát, se hall... Hát így vigyázol a házra?!
- TANTUSZ: Tudom én, hogy a házörzöt a házhoz láncolják... Csak hogy nektek is tudnotok kellene, hogy néha mégis sza-

- badon engedik, nehogy megvessen!... (*Elfut Apafej és Öreglány mellett, és kiszalad a színről.*)
- APAFEJ: (*dühösen Tantusz után*) Úgy látszik, tényleg megvesztél! (*Öreglányhoz.*) Azt se mondja, hogy befellegzett... Legalább a kezével intene!...
- ÖREGLÁNY: Nagyon elege lehet belőlünk, legfeljebb a kincseinkre éheznek.
- APAFEJ: Semmi „legfeljebb”, ahol a kincse, ott a szíve is, rövidebb pórázra kell fognunk, s ha eszünkbe jut, magunkhoz húzhatjuk.
- ÖREGLÁNY: Te húzod, ő ellenáll, a zsinog elpattan, kezéd lehanyatlik, szívedben szúrást érzel, köldöködbe nyilallik, aztán: reccs!... széked meginog, összeroppan alattad, és akkor mi van?
- APAFEJ: Ajjajj! Erről egy szót se — amíg élek, nem kelek föl!
- ÖREGLÁNY: Csigavér!, a halott a sírban már nem kelhet föl, ott marad, ahol van!... De ha a szék eltörik és összerogy alattad, attól félek, bőjtje lesz a nagy lakomának...
- APAFEJ: Ha minden kötél szakad, ha mindenképpen össze kell törnie, hát inkább a hátán töröm ripityára valakinek!... Ha nem ülhetek többé, úgy éljek, ők még csak nem is állhatnak majd, a földbe taposom őket!...
- ÖREGLÁNY: A tulajdon édes gyermekeinket, Apa?!
- APAFEJ: Nem a mieink, ha mi nem vagyunk az övéik többé!
- ÖREGLÁNY: Most... most kellene koncot vetni közéjük, hadd lássuk, ki hová húz... Ha parlamentáris eszközökkel is fölfalhatjuk őket, miért pazarolnánk a lőszert? Próbáld meg szép szóval, Apa...
- APAFEJ: Csakugyan, miért ne, ha meghunyászkodnak, én a koegzisztencia mellett vagyok... Megpróbálom... Hej, ti taknyosok ott!... Még tán kezét se csókoltok apátoknak máma?! (*A barikád mögül Jegenyé bukkan föl, Apafej kezét a fiú álla alá tartja.*) Csókold meg!
- JEGENYE: Hálás köszönet, borraivalót nem fogadunk el. A fizetésünkből élünk.
- ÖREGLÁNY: (*sírva fakad*) Jegenyém, szegény megtévedt gyermekem, ne játszd az együgyűt!... Apád nem baksist kínál, csak a kezét nyújtja, hogy cuppants rá egyet!
- JEGENYE: Értem, persze, nem vagyok ütődött... Csakhogy ez egykutya. Kezét csókolni még csak elmegy, nem is fukarkodnék a kézcsókjaimmal, ha tudnám, hogy beéri ennyivel, ám úgy érzem, ha egyszer vérszemet kap, végem van!... még megérem, hogy azt is megcsókolom, amit korábban leköptem már!...
- APAFEJ: (*dühösen öklöbe szorítja kezét, s Jegenyé orra alá dugja*) Szóval nem csókold meg? Hát ezt megszagolnád-e?!
- JEGENYE: Minden az időjárástól, a csapadéktól függ, ha a demokrácia bő termést hoz, az öklödet nyugdíjba küldheted!
- ÖREGLÁNY: Köpködsz, Jegenyé, köpködsz, mintha csak a lelked lenne

- mérgezett, pedig magad is jobban járnál, ha szembenéz-
nél a valósággal!
- JEGENYE: A valóság, Öreglány, csupán annyi, amit már tudunk az
életről, ám az illúziók azt is jelenthetik, amit majd csak
ezután tudunk meg róla!...
- APAFEJ: Semmi kedvem a további cigánykodáshoz, nem vagyunk
a rongypiacon! És a mi tényeken nyugvó valóságunk erő-
sebb a ti holnaphoz fűzött illúziótoknál.
- JEGENYE: Hogy erősebb, az még hagyján, de hogy butább is le-
gyen!... (*Eltűnik a barikád mögött.*)
- ÖREGLÁNY: Hát ez szép, mondhatom! Úgy kel föl az asztaltól, hogy
meg sem kérdi, ki fizeti a ceheet? (*A barikádhoz lép, úgy
kiáltja.*) Az előbb bezzeg még rátarti voltál! Hát most
mért szöktél meg, Jegenye?!
- APAFEJ: Könnyű odamondogatni a házigazdának, ha az a tisztesség
ér, hogy az asztalnál ülhetsz, csakhogy nem illik ám visz-
szaélni a vendégszeretetével!
- ÖREGLÁNY: De zörgess csak a kapunál önszántadból, s úgy széttép-
nek a kutyái, hogy semmi se marad belőled. Még csak a
gazda cselédje sem figyel föl semmire, nemhogy a ház
urának feje fájna a kapuja előtt jajveszékeloért, akinek
kiáltása el se jut hozzá!...
- APAFEJ: Hagyd abba! Úgyis hiába igyekszel nagy jámboran elhi-
tetni velük, hogy magad is arcul köptél, csakhogy azt
higgyék, ők is oda köphetnek, ahová épp kedvük tartja.
- ÖREGLÁNY: Egyszer tegyenek csak ilyet veled, ezerszeresen lakolnak
érte!
- APAFEJ: S közben mi ketten továbbra is egy kicsit így meg úgy...
ha mások bőrére megy a játék, olcsón megússzuk...
- TANTUSZ: (*befut a színre*) Rohamra hát, bárgyú népség, gazduram-
nak a fejetekkel támadt kedve tekézni.
- JEGENYE: (*Kákabéllal, Mirtusszal, Tubicával és Szódavizzel együtt
felbukkan a barikád mögött*) Na mi az, már megint va-
lami huzavona?
- ÖREGLÁNY: Csupán segíteni szeretnénk fölnevelni az újszülöttet!
- APAFEJ: Ha koraszülött, inkubátorba tesszük!
- KÁKABÉL: Elegünk van az inkubátorban keltegetett ötleteitekből! (*Le-
bukik a barikád mögé.*)
- JEGENYE: Különösen most, hogy a hőszabályozó bedöglött és csi-
bék helyett sült tojást kapunk!! (*Lebukik a barikád
mögé.*)
- ÖREGLÁNY: Rendben van, amennyiben a tojás nem tesz jót az epétek-
nek, mi jelen pillanatban kivételes figyelmet tanúsítunk
irántatok, s az újszülöttről való gondoskodás mellett
egyéb szolgálatokra is készek vagyunk, bármit is kíván-
tok!
- APAFEJ: Mít akartok hát: cuclit, grízpapit, beöntést vagy meleg
borogatást?
- ÖREGLÁNY: Sőt odáig megyünk, hogy széles körű használatra rendel-

- kezestekre bocsátjuk vak igazságunkat és néma demokráciánkat.
- SZÓDAVÍZ:** Hiába férünk bele valamennyien a nagylelkűségetekbe, ha aztán képtelenek vagyunk lélegzetet venni! *(Lebukik a barikád mögé.)*
- ÖREGLÁNY:** Senkit se gátolunk abban, hogy két rossz közül a kisebbet válassza! Vagy kombinálhatjátok is a kettőt a magatok receptje szerint, elegendő teret biztosítunk számotokra az önkezményezéshez!
- APAFEJ:** Példának okáért a vak igazság a néma demokrácia szószólója lehetne, míg a néma demokrácia nézhetne a vak igazság helyett!
- MIRTUSZ:** Egyszóval, amint mondják: vak vezet világtalant!... csupa nesze semmi, fogd meg jól... senki emberfia el nem igazodik a számadástokon! Akkor már jobb, ha magunkban és a magunk lovában bízunk.
- ÖREGLÁNY:** Pedig, higgyétek el: jobb csókkal, mint bottal!... De ahogy gondoljátok. Ám tudjátok meg: nem bízhattok kizárólag magatokban, másokban is bíznotok kell, sőt rájuk is kell bízni valamit.
- TUBICA:** És persze ez a hármasszabály szerintetek untig elég... Ám, ha létezne negyedik dimenzió vagy ötödik égtáj, mi addig nem szünnénk meg nyüzsögni, amíg azokat is be nem jártuk valahogy!... *(Lebukik a barikád mögé.)*
- APAFEJ:** Bárhogy nyüzsögtök is, mítsem nyerhettek vele. Semmi értelme, hogy azt is elveszítsétek, amitek még megmaradt, legfőképp a pusztá életet! *(A barikád mögül egyszerre különböző tárgyak repülnek Apafej és Öreglány felé, nagy lárma keletkezik, zsvaj, kiáltozás, ordítózás.)*
- TANTUSZ:** *(aki eddig csendben, elgondolkozva ült, most hirtelen fölugrik és a barikádhoz fut)* Csendesebben, srácok! Ne hajigáljatok szét mindent!... Nem halljátok, én szólok most hozzátok! !
- JEGENYE:** *(hirtelen fölbukkan a barikád mögül, abbahagyják a dobálást, minden elcsendesedik)* Hogy mersz a szemünk elé kerülni, Tantusz?! Tűnj el! Árulókkal nem tárgyalunk! !
- TANTUSZ:** Ne ronts úgy nekem, mint disznó a tarisznyának, hátha hidrogénbomba rejlik benne! És nagy kérdés, ki kit árult el, századok óta folyik a vita erről, mégis aligha sikerül egyhamar tisztázni az igazságot! Azt hiszem, idejében figyelmeztettek benneteket, ne bonyolítsátok túl az életet!
- ÖREGLÁNY:** Elsőként az utcaseprők emelik fel szavukat ellenetek!
- JEGENYE:** Te Tantusz, azt kéred tőlünk, ne bonyolítsuk túl az életet, s ebben talán igazad is van... Mi viszont arra kérünk, ne húzz hasznót a bonyodalmakból! *(Jegenye mellett a barikád mögött Kákabél, Mirtusz, Szóдавív és Tubica tűnik föl.)*
- TANTUSZ:** Valóban, sokban különbözünk egymástól... ha bármi-

lyen nyomorúságos élet vagy a halál közt kell választani, ti az utóbbit választjátok, s ezzel én nem egyezhetem... és kétlem, hogy ti magatok is tudjátok-e, hol válnak szét az útjaink... *(Elindul, távozóban.)* De valahol majd csak találkozunk! *(Kimegy.)*

ÖREGLÁNY: Ügyet se vessetek Tantuszra, gyerekek, növeknőben van még, pillanatonként esik egyik végtől a másikba, nem fér a bőrébe... az újszülöttet azonban mielőbb be kell oltani idegen befolyás ellen!

KÁKABÉL: Nem tengerimalac, hogy rajta próbáljátok ki védőszeriteket! Ha mindenáron immunitást akartok — oltátok be magatokat inkább!

APAFEJ: Az oltást talán mellőzhetnének is, mivel izoláltságában amúgy sem valószínű, hogy megfertőződik... Hanem a gyereket meg kell tanítani a mi nyelvünkön beszélni!

MIRTUSZ: Mi sem egyszerűbb ennél, de mi haszna volna — mi azt szeretnénk, hogy gyermekünk nyelve érthető legyen az emberek számára, tiszta, mint a forrásvíz!

TUBICA: Épp ezért az alábbi idézet szellemében neveljük!
„Édes hazám, kérlek,
adj egy ital vizet”

MIND: *(hangosan)* És szabad szellemet!

TUBICA: „Csak egy korttyal igyam,
el ne vesszem szomjan”

MIND: *(hangosan)* És lelki nyomorban!

ÖREGLÁNY: Igen, mindez így igaz, ahogy mondjátok, ám más a szomjúság és más az éhség... könnyebb megitatni valakit, mint megetetni... éppen ezért a gyermeket az első naptól kezdve a mi étrendünkhöz kell szoktatni!

SZÓDAVÍZ: Azt már nem — a mi gyermekünk nem lesz soha ember-evő!

APAFEJ: De most már elég a mocskolódásból, hát sohasem tanuljátok meg, mikor kell abbahagyni... Megtiltom, hogy az újszülöttet pusztá keményfejűségből alkalmatlanná tegyétek a valóságos életre!

JEGENYE: Nekünk ti semmit se tilthattok meg, mert soha meg se engedtetek semmit!

APAFEJ: Akkor hát tudjátok meg: ha nem megy szépen, majd megy csúnyán! *(Az óra ismét üt.)*

ÖREGLÁNY: Ütött az óra, Apa... haladéktalanul szavazásra kell föltenni a kérdést, ha tulajdon gyermekeinkről van is szó, még sincsenek egyedül a világon!... *(Apafejbe karol. Kifelé indulnak. A barikád mögött valamennyien fűtyülni kezdenek, ordítanak, Apafejt és Öreglányt különféle tárgyakkal dobálják meg.)*

TANTUSZ: *(a túloldalról érkezik, inkább magában beszélve)* Ha kitagadják saját gyermekeiket, azok majd idegenek gyámságát ismerik el maguk fölött, csakhogy...

- ... fennmaradásukat ... (A barikád mögöttiek tovább zajonganak, és folytatják a hajigálást.)
- APAFEJ: (Öreglánnyal együtt megáll) Rendben van, jó mulatást kívánok, a számla majd azután következik, ha a fogadós visszatért! ... (Mindketten távoznak.)
- TANTUSZ: (inkább magában) Telve a világ üres ígéretekkel... és ez az egyetlen világ, pedig két világnak is sok lenne... ám mégis, mindezért fizetnie kell valakinek... (Egyszerre harsogó induló, rezesbanda hangja, a srácok valamennyien ijedten bújnak a barikád mögé, Tantusz megfordul, és látja, amint fentről nagy pannó ereszkedik le, valami népgyűlés résztvevőit ábrázolja. Az alakok fejét kerek nyílások helyettesítik.)
- APAFEJ: (a zene elhalkul, Apafej kidugja fejét az első nyíláson) A... eszült helyzetre való tekintettel!... öleg a fiatalok!... éles társadalmi kö!... meggondolat!... és hangoskodó!... zésünkre álló eszközökkel!... ajánlatos jelenségek!... (Harsogó induló.)
- JEGENYE: (kiles a barikád mögül) Mintha csak fölhúztak volna, nem is tudod, mit beszélsz!...
- APAFEJ: (a zene elhalkul, Apafej gyorsan kihúzza fejét az első nyílásból, s kidugja a másodikon) ... eljesen egyetért!... lőállott helyzettel kapcs!... úgy, mint a!... lom képviselője!... generikusabban elítél!... lemelem szavamat!... az... féle... lelőtlen és káros!... évedt fiatalok!... inden rendelkezésünkre á!... leértve a fegyv!... tat vessünk e sajná!... ségeknek!... (Apafej eltűnik a táblakép mögött, harsogó induló.)
- ÖREGLÁNY: (feléjük lépve) Na ugye, most végre magatok is láthatjátok, mennyire elszigetelődtek ebben a meggondolatlan kalandban. (Kifelé indul, távozóban.) Ez a nagyszámú egybegyűlt ember a legenerikusabban elítélimagatartásokat!... (Kimegy a színről, a pannó lassan fölemelkedik, a harsogó induló fokozatosan elhalkul.)
- JEGENYE: (dühösen Öreglány után kiált) De mennyire innen látható, a ti népgyűlésetekre fej nélkül jöttek el az emberek!...
- TANTUSZ: (miután egész idő alatt szótlannul, elgondolkozva üldögélt, a barikádhoz lép) Nektek van igazatok, srácok. (Jegenye mellett egyszerre Kákabél, Mirtusz, Szóдавиз és Tubica is feltűnik a barikád mögött.)
- MIND: Mit mond? ... Mit mond? ... Mit mond? ...
- TANTUSZ: Valahogy túlságosan is nyomorúságos ez az egész... mesterséges rendezvény... hazug és undorító.
- JEGENYE: Hát nem előre megmondtuk, Tantusz Liliput?
- TANTUSZ: Nem, nem mondtátok, srácok... Különben felét se tudjátok annak, amit én... és talán jobb lenne, ha nem is tudnátok meg soha...
- JEGENYE: Miről beszélsz, Tantusz?!

- MIND: Miről beszél? ... Miről beszél? ... Miről beszél? ...
- TANTUSZ: A tulajdon szülőanyánkról... A mi Öreglányunkról... még annyi sem maradt meg, mint hittétek... Nem egyéb, mint fűző, poltronizmus, hipokrizis, strimfli, biszu és kendőzés!
- SZÓDAVÍZ: Jaaaaaaaaaj! *(Fájdalmában összeroskad.)*
- TANTUSZ: Múkeblek, korrupció, csöcstartó, presszió, karperec, korbács, habszivacs és szellemi impotencia!...
- MIRTUSZ: Jaaaaaaaaaj! *(Fájdalmában összeroskad.)*
- TANTUSZ: Csupa protézis az Öreglány, személyes érdek, üvegszem, halcsont és reklám!...
- KÁKABÉL: Jaaaaaaaaaj! *(Fájdalmában összeroskad.)*
- TANTUSZ: Faláb, féltudás, párnák a hátsóján, hamisítvány, s egyetlen hajszál sincs a parókája alatt... ezek támasztják meg és dúcolják alá minden oldalról!
- JEGENYE: Jaaaaaaaaaj! *(Fájdalmában összeroskad.)*
- TUBICA: Szavaid izzó golyóbisával úgy döntötted halomra szégyen srácokat, Tantusz Liliput, akár a tekebábokat, de ki tudja, azt mondd-e most is, amit gondolsz, vagy még mindig kételkedsz bennünk?!
- TANTUSZ: *(hirtelen ijedten megfordul, suttogva)* Azt mondtam, persze hogy azt mondtam... de csendesebben, könyörgöm, meg ne hallják, félek Apafejtől és Öreglánytól...
- TUBICA: Miért félsz tőlük annyira, Tantusz, ha csakugyan és végleg át akarsz állni hozzánk?!
- TANTUSZ: *(halkan, bizalmatlanul)* De hát, nem vagyok még tisztában veled, akartok-e engem és hogyan fogadtok... Lutri az egész... Mi lesz, ha letojom náluk a kalapács nyelét, ti meg mégsem fogadtok tárt karokkal, hanem útilaput köttök a talpamra? Akkor aztán kihez forduljak?
- TUBICA: Jaaaaaaaaaj! *(Fájdalmában összeroskad.)*
- TANTUSZ: *(az összeroskadtakat nézve)* Körben estek el, egymás kezét fogva... mint valami szoros bajtársi érdekszövetségben... *(Az óra ütni kezd, Tantusz ijedten összeressen.)* Állj, ki vagy?! *(Füled, majd egyszerre felderül.)* Á, csak az idő... csendben öröl... halad a maga útján... Múlj csak idő, múlj csak!... Téged még senki sem tartóztatott föl, én sem állíthatlak meg... Még csak versenyt futni sem akarok veled... meg a fegyverkezéssel... Egy napon majd csak felszínre vetsz, mint a döglött halat, hassal az ég felé... És akkor mindenki láthatja majd, mi mindent összezabáltam és hogy engem is megzabáltak... Magam se tudom, miért?... Még ha ez nem is tréfadolog... s halogatni se jó... Gondolataim máris égetnek, fájdalmasan belém hasítanak... aludni volna jó... Tantusz Liliput álmával *(Lassan a földre ereszkedik a többiek közé.)* a kisszerű, hamis kételkedés álmával... *(Többé nem mozdul.)*
- APAFEJ: *(Öreglánnyal együtt csendesen beoson. Suttogva.)* Na

- ugye, megmondtam, ha kifáradnak, majd elszenderednek, így ni, most álmukban föllehetjük le őket...
- ÖREGLÁNY: *(az alvókhoz közeledve)* Na nézd csak, Tantusz is közéjük állt?
- APAFEJ: Bizonyos fokig, igen.
- ÖREGLÁNY: És azon túl?
- APAFEJ: Azon túl inkább ők álltak Tantusz mellé...
- ÖREGLÁNY: Gondolod, hogy a zsebében vannak?...
- APAFEJ: A legmélyebbikben... A gondolataiban... a lelkében...
- ÖREGLÁNY: Mi tagadás, szívesen belenyúlnék abba a zsebbe, de ha egyszer rejtve van előttem...
- APAFEJ: Kiforgatja ő azt magától is... különben az újszülöttet nem vesszük el tőlük, túl nagy bögést rendeznének miatta, nem bírom az ilyesmit... hadd legyen a játékszerük inkább, leköti a figyelmüket. Így legalább békében hagynak bennünket, s nem nyaggatnak fölösleges kérdésekkel... Készen állsz hát?
- ÖREGLÁNY: Lényegében felhangoltam magam.
- APAFEJ: Ezek szerint tehát csakis arról lehet szó, hogy az a bizonyos új élet minél csenevészebb legyen, hogy játékszer maradhasson... több figyelemmel kell körülvennünk őket...
- ÖREGLÁNY: *(mikrofont vesz a kezébe, egy másikat Apafejnek ad, a rivaldához lépnek. A mikrofonba.)* Tejjel és mézzel itaslatok le őket, nyissátok meg a csapokat! *(A fülsiketítő zene első hulláma.)*
- APAFEJ: *(a mikrofonba)* Zenével és alkohollal! *(Szavai a fülsiketítő zene első és második hulláma között hangzanak el.)*
- ÖREGLÁNY: *(a mikrofonba)* Szexszel és jóléttel, növeljétek a dózist! *(A második és harmadik zenehullám között.)*
- APAFEJ: *(a mikrofonba)* Előre hát, koordináljátok a hatóanyagokat, tapossatok a gázba, teljes súllyal! *(Három fényező, sárga, kék és piros, fénycsóvája keresztezi egymást.)*
- JEGENYE: *(ijedten felül, megrázza Tantuszt)* Tantusz! Liliput! *(Tantusz ébred és fölkel.)* Miféle lárma ez?
- TANTUSZ: *(talpra áll, Jegenye is követi példáját)* Nem hallom tisztán...
- APAFEJ: *(a három párhuzamosan szóló dallam elhallgat, de a fényzőrök továbbra is a színen pásztáznak. Előbb gong, majd Apafej szól a mikrofonba, Tantusz és Jegenye figyelemmel hallgatják.)* A régi épület közelében ma fegyelmetlen, részeg és kábítószerek hatása alatt álló fiúk és lányok egy elszigetelt maroknyi csoportja, az odatévedt járókelők nagy megrökönyödésére és felháborodására, banális és kihívó kirohanásokra ragadtatta magát. *(Távolról a tömeg ordítása, rendőrautók szirénázása, lövések.)*
- ÖREGLÁNY: *(a hangorkánt gongütés szakítja félbe, majd a szöveget ő folytatja a mikrofonba)* Az illetékes szervek azonban,

a gyalogság és a légierő hathatós támogatása mellett, szerencsére gyorsan és eredményesen közbeléptek. (Gong.) És a nekivadult alkoholista szexuál-mániákus fiatalokat, nagyszámú üdvözlőtávirat és a legszélesebb tisztviselői körök általános jóváhagyása mellett, lecsendesítették. (Gong.) Mint utólagosan megállapítást nyert, kizárólag megrögzött bűnözőkről és szkizofréniásokról van szó. (Távolról a tömeg ordítása, rendőrautók szirénázása, lövések.)

APAFEJ: (a hangorkánt gongütés szakítja félbe, Apafej átveszi a szót) Ily módon a munkakerülők és pszichopaták e szármalmas kis csoportját könnyen elhallgattatták. (Gong.) Ötezer személy kórházba került. (Gong.) A letartóztatások folyamatban vannak, jelen pillanatban alig tizenkét-ezer főnyi rendzavarót tartanak nyilván, s félmilliónál többre nem is számítanak. (Távolról a tömeg ordítása, rendőrautók szirénázása, lövések.)

ÖREGLÁNY: (a hangorkánt gongütés szakítja meg, a mikrofonba Öreglány folytatja) Ekképpen a szóban forgó kis utcai-kocsmái incidens súlyosabb következmények nélkül ért véget. (Gong.) A páncélos egységek útban vannak a régi épület felé. (Gong.) A régi épületben az élet zavartalanul folyik tovább. (Gong.) A mozgósítást elrendelték, és kihirdették a rendkívüli állapotot. (Gong.) Az élet normális keretek között tovább folyik. (A háromféle pokoli zene felharsan és hosszan szól. Tantusz és Jegénye riadtan futkosnak a színen. Apafej és Öreglány egy kancsóból kölcsönösen vizet öntenek egymás kezére, kezét mosnak, majd kifelé indulnak. Apafej menet közben megragadja a mikrofont.)

APAFEJ: (a mikrofonba) Hát ti mire vártok ott a vezérkarban? Egy kis fűszert a kásába, jól borsozzátok meg!! (Elhajítja a mikrofont és Öreglánnyal együtt kisiet.)

JEGÉNYE: (lökhardtásos vadászgépek átható robaja hallatszik) Hát ez meg miféle zaj, Tantusz?!

TANTUSZ: (Kákabél eközben felébred, és riadtan fölkel.) Sugárhajtású gépekről rettegéssel porozzák be a várost!

KÁKABÉL: Újszülöttünk belesüketül ebbe a szörnyű lármába!!

MIRTUSZ: (ijedten föltápáskodik) Mi folyik itt, srácok, ez az éjszaka, pálinkától, vértől, kéjtől, erőszaktól és rémülettől bűzlik?!

TUBICA: (rémülten felugrik) Újszülöttünket megmérgezi ez a légkör!! (Kirohan a színről.)

TANTUSZ: És az emberek dermedten és álomittasan ébrednek majd paplanos ágyaikban...

KÁKABÉL: Úgyhogy senkinek nem lesz se kedve, se mersze megmozdulni többé...

MIRTUSZ: Még a kisujjával sem...

JEGÉNYE: Még a kisujjával sem...

TANTUSZ: És ezzel vége.

- SZÓDAVÍZ:** *(ijedten felugrik a földről)* Nem, nincs vége még!... Mért lenne vége?!... Miért törtetek le oly hirtelen, srácok?
- TUBICA:** *(Kétségbeesetten hadonászva a színre ront.)* Az újszülött szeme kifordul!! Tüzel a homloka!! Mintha a végét járná!! Csináljatok valamit!! *(Kiszalad a színről.)*
- KÁKABÉL:** Külső segítség kellene!!
- JEGENYE:** Valamit okvetlenül tennünk kell!! *(Egyszerre teljes sötétség, jajgatás, sikoltozás, rombolás és ütések hangja.)*
- SZÓDAVÍZ:** Mi történt?
- TANTUSZ:** Kikapcsolták az áramot!!!
- KÁKABÉL:** Gyújtsatok fáklyákat, veszélyben az új élet!! *(Fáklyák lobbannak föl, a szín újra kivilágosodik.)*
- JEGENYE:** Telefonkapcsolatot kell teremteni, minél előbb!!
- SZÓDAVÍZ:** *(kapkodva megragadja a kagylót, de amint füléhez szorítja, nyomban elengedi)* El vagyunk vágva a külvilágtól! *(félőrülten a színre fut)* Késő, mindennek vége!... *(A többiek valamennyien elnémulnak, kővé dermednek.)* Meghalt... kihunytt egy új élet... nem tudtunk eléggé vigyázni rá... *(A három zenei szólam elhallgat, a reflektorok abbahagyják a pásztázást. Rezesbanda, gyászinduló.)* Pedig milyen szép és egészséges volt a mi új életünk... épp csak a világ, amelybe beleszületett, volt túlságosan is beteges és rút ahhoz, hogy gyermekévé fogadhatta volna...
- APAFEJ:** *(óvón kitért karokkal belép)* Csuprocskáim, édes gyermekeim!... *(Tantuszt kivéve a többiek valamennyien bűnbánóan lehajtják fejüket.)* Vigaszt és támogatást a vereség és csalódás e nehéz óráiban csakis szerető születeknél találhattok!... *(Tantusz közben feléje közelít.)* Tekintet nélkül mindazon csínytevésekre, édes gyermekeim, amelyeket...
- TANTUSZ:** *(Hirtelen szavába vágva felordít.)* Elég volt! El a kezekkel!!
- APAFEJ:** Csak nem vette el az eszedet a vereség, Tantusz Liliput?... Ha nem tudnád, az apád vagyok!
- TANTUSZ:** *(eszeveszett dühbe gurul)* Apámnak tudni téged, egyenlő a rossz lelkiismerettel... Úgy gyűlöllek, ahogyan a béklyóit gyűlölöli az ember...
- ÖREGLÁNY:** *(belép, behozza a popsihopp-labdákat, és a színre dobja őket)* Miféle lárma ez már megint? Ezt még odakinn is meghallhatják! Valami vidám zene kellene inkább!... *(Kimegy, mosolyogva Apafej is követi, felcsendül a darab elején hallott popsihopp-dallam, a még mindig duzzogó Tantuszt kivéve labdáikhoz lépnek, és rájuk ülnek.)*
- TANTUSZ:** Apámnak tudni téged, annyit jelent, hogy gondolataim izzó lávává válnak! Undorodom tőled, ahogyan a szabad gondolat hajósai a gályától undorodnak!
- MIND:** *(Tantuszt kivéve, popsihopp-labdáikon szökdécselnek, és zenére éneklük)*

Hipp-hopp, pattanj, popsihopp,
bolha ugrál, hopp, hopp, hopp!
Vagy a lángon — kis Katica —
— patlogatott kukorica!

TANTUSZ: *(mintha csak most venné észre őket, dühösen közéjük ront, lelöki őket a labdákról) Puhányok!... Takonypócok!... Hitvány férgek!... Hát az ördögnek adtátok el a lelketeket?! (A többiek zavartan fölkelnek, némák maradnak.) Hát egyetlen kudarctól ennyire kiborultatok?! (Valamennyien hallgatnak.) De hiszen fiatalok vagyunk!! Születhet még gyermekünk!! (Szökdécselve a rivaldához fut. A közönséghez.) Előadásunk ezzel véget ért, valamennyien békességben hazatérhettek!*

Varga Zoltán fordítása

A darab eredeti címe: *Druga vrata levo*. A fordítás a *Prolog* c. zágrábi folyóirat 1969. évi harmadik számában megjelent szöveg alapján készült.